

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Nathansen, Henri.

Titel | Title:

Den gode Borger : Skuespil i tre Akter.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kbh. : Gyldendal, 1907

Fysiske størrelse | Physical extent:

222 s.

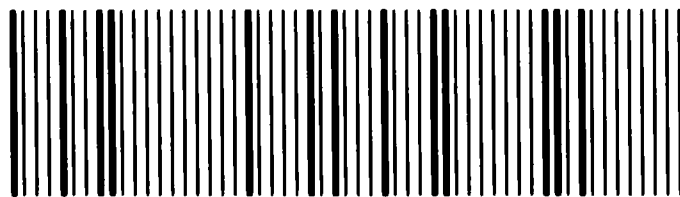
DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021446034

HENRI NATHANSEN

DEN GODE BORGER

SKUESPIL I TRE AKTER

1907. 4. 1056

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA

GYLDENDALSKE BOGHANDEL • NORDISK FORLAG

GRÆBES BOGTRYKKERI

1907

DEN GODE BORGER

HENRI NATHANSEN

DEN GODE BORGER

SKUESPIL I TRE AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

KØBENHAVN

1907

KRISTIANIA

KØBENHAVN — GRÆBES BOGTRYKKERI

PERSONERNE

HENRIK HALLING, Overretsprokurator.

MARIE HALLING, hans Hustru.

KNUD HALLING, stud. juris }
ELLEN HALLING, } deres Børn.

S. W. LUNDING, Generalkonsul.

MARGIT, hans Datter, Knuds Forlovede.

TANGE, Sagfører.

BRINCK, Assessor.

BLIDSTRUP, Sagfører }
HANSEN, Skriver } paa Hallings Kontor.

GEHEJMERADEN.

FØRSTE AKT.

SCENEN: *Overretsprokurator Hallings Kontor.* Solidt og gammeldags udstyret. Ved Vinduet i Forgrunden til højre Skrivebord med mange Papirer. I Forgrunden til venstre Sofa med Arbejdsbord og Stole. Paa Bagvæggen til venstre Pengeskab og Rygebord, hvorover Pibebræt med Piber, ordnede fra længst til kortest. Paa Bagvæggen til højre tæt besatte Reoler. Sidedøre til højre (Knuds Kontor) og til venstre (Lejligheden).

I Baggrundens Midte fører Dobbeldtør ud til *Forkontoret*. I dette en stor Dobbelpult, foran hvilken en Skranke med en lille Laage. Op mod Bagvæggen Dokumentskab med Pakker og Papirer. Foran Pulten Bord til Kopipresse. Indgangsdøren fra *Entreen* tænkes til venstre.

Naar Tæppet gaar op, staar Dørene til Forkontoret aabne. Sagfører BLIDSTRUP og Skriveren HANSEN sidder ved Pultene. Hansen er i Færd med at pakke sit Smørrebrød ud og henter en lille Flaske med Mælk frem fra Pulten. Blidstrup lader sig glide ned ad Skruestolen og gaar frem mod Hallings Kontor med nogle Papirer i Haanden. Han vender sig snusende mod Hansen, inden han gaar gennem Døraabningen.

BLIDSTRUP

Det er nok Knapost igen, lille Hansen.

HANSEN

Det er ikke Knapost, Hr. Blidstrup. Det er Appetitost.

BLIDSTRUP

Det minder mig om, hvad vor Ven Generalkonsulen sagde til mig forleden: Mit Navn er ikke Lunding — det er Generalkonsul Lunding. Idet han gaar frem: Derfor lugtede han sku ikke bedre.

HANSEN

Tror Hr. Blidstrup ikke, at Konsulen er en hæderlig Mand?

BLIDSTRUP

Han er vores Klient, Hansen.

HANSEN

er kommet frem i Døraabningen

Man siger jo, at han i sin Ungdom blev sendt lidt hovedkulds ud til Sydamerika. — Men man skal ikke tro alt, hvad der siges.

BLIDSTRUP

ordner Papirerne paa Hallings Skrivebord

Man siger ogsaa, at han kom hjem med en lille Million i Lommen. Og at han havde tjent dem paa en hæderlig Maade. Men De har Ret, Hansen — man skal ikke tro alt, hvad der siges.

HANSEN

Hr. Blidstrup dømmer nu altid saa haardt.
Der gives jo da ogsaa hæderlige Mennesker.

BLIDSTRUP

Jeg har aldrig truffet dem i *min* Praksis.

HANSEN

Tror De maaske heller ikke, at jeg er et
hæderligt Menneske?

BLIDSTRUP

klapper ham paa Skulderen

De er sikkert ligesaa hæderlig, som De er
begavet, lille Hansen.

HANSEN

Konsulen har jo kun det ene Barn. Saa der
bliver da en Gang til den unge Hr. Halling.

BLIDSTRUP

Han kan sku vist ogsaa bruge dem.

HANSEN

Tror De?

BLIDSTRUP

Han er opdraget til Dyd og gode Sæder.
Det hævner sig.

HANSEN

Man siger jo, at Konsulen ikke gør det længe.

BLIDSTRUP

Man kan aldrig vide noget, Hansen. Man kan kun haabe.

HANSEN

Jeg ved nok, at man ikke skal ønske et andet Menneskes Død, Hr. Blidstrup. Men en anden En skal jo ogsaa leve. Det kan snart blive lidt længe siden vi havde et Bo med et godt Skrivversalær til mig. Gamle Etatsraad Bjerrings var det sidste. Og ham havde vi da trolig ventet paa i de sidste 5 Aar.

BLIDSTRUP

eftertænksom

Ja, det var et ualmindelig godt Lig, Hansen. Tager et Papir ud af Bunken paa Skrivebordet. Men for at vende tilbage til det mere alvorlige, saa skulde De jo føres som Vidne imorgen her i Sagen Tange contra Lunding.

HANSEN

Tror Hr. Blidstrup, at det var det, som Tange var her før og vilde tale med Overretsprokuratoren om?

BLIDSTRUP

Det var det sikkert.

HANSEN

Det er nu saadan sin Sag at skulle føres som Vidne, Hr. Blidstrup.

BLIDSTRUP

Ikke naar man har en god Samvittighed.

HANSEN

Ja, dét har jeg.

BLIDSTRUP

Sig nu ikke mere, end hvad De kan staa ved, lille Hansen.

HANSEN

Hvordan mener Hr. Blidstrup . . . ?

BLIDSTRUP

Jeg mener, at man kan saa let komme til at sige lidt mere end det, man skal, Hansen.

HANSEN

Det kan man vel.

BLIDSTRUP

De paastaar jo, at De ikke mindes at have set Tange hos Generalkonsulen.

HANSEN

Ja, det tror jeg da.

BLIDSTRUP

Saadan noget maa man sku vide, lille Hansen.

HANSEN

Det ved jeg ogsaa for ganske bestemt, Hr. Blidstrup. — Tror jeg da.

BLIDSTRUP

Saa kan De altsaa heller ikke have hørt noget om, at Generalkonsulen skulde have lovet Tange 1 pro Cent i Kommission, hvis han skaffede Køber til Ejendommen.

HANSEN

Det kan jeg vel altsaa ikke, Hr. Blidstrup.

BLIDSTRUP

Og det kommer De sku til at bande paa, Hansen.

HANSEN

Det er snart det værste af det. Jeg holder nu en Gang ikke af at sværge. Et Menneske kan huske fejl, Hr. Blidstrup. Men naturligvis — naar det *skal* være . . .

BLIDSTRUP

Ellers er De færdig som Vicevært hos Konsulen.

HANSEN

Ja, og det er jo for de Skillinger, at jeg holder den yngste til Studeringerne.

BLIDSTRUP

Han skal vel saa være Sagfører?

HANSEN

Nej, Gud fri os.

BLIDSTRUP

Der gives Undtagelser, lille Hansen.

HANSEN

Nej, han skulde saamænd være Præst. Det havde jeg selv en Gang Lyst til. Det er jo saadan et pænt Levebrød. Og jeg tror ogsaa, jeg havde Evnerne.

BLIDSTRUP

Hvor mange er det, De har, Hansen?

HANSEN

Otte.

BLIDSTRUP

Ja, De har altid været en flittig Mand. Og Deres Arbejde velsignes.

HANSEN

Jeg tør ikke klage. Og tre har endda Vorherre i sin Miskundhed taget til sig igen. — Hr. Blidstrup har slet ingen?

BLIDSTRUP

Ikke det jeg ved da.

HANSEN

Ja, jeg har jo altid levet i et lykkeligt Ægteskab og holdt mig til min Kone.

BLIDSTRUP

Der skal jo nogen til det værste, Hansen.

Lille Pavse.

HANSEN

Jeg synes heller ikke, at Overretsprokuratoren er rigtig glad for den Sag med Tange.

BLIDSTRUP

Tange er jo ikke den fineste Modpart for en vordende Etatsraad.

HANSEN

Tror Hr. Blidstrup ogsaa, at Overretsprokuratoren bliver Etatsraad til Jubilæummet imorgen?

BLIDSTRUP

Ingen kender sin Skæbne, Hansen. Men Generalkonsulen har fine Forbindelser.

HANSEN

Det har han vel.

BLIDSTRUP

Han blev Fuglekonge ifjor. Iaar blev han Generalkonsul. Og det er altid lettere at bede for en anden end for sig selv.

HANSEN

Hvad var det egentlig for et Land, Generalkonsulen blev Konsul for?

BLIDSTRUP

Det var en lille Røverstat i Sydamerika. Man siger, at han fik Titlen paa Grund af

udviste Fortjenester. Det lyder underligt. Men maaske Forholdene er anderledes dér nede.

HANSEN

er bleven færdig med Frokosten, stiger atter op paa Skruestolen

Ja, saa er det vel bedst, at jeg tager fat paa disse her Kontrakter, Hr. Blidstrup.

BLIDSTRUP

Gør De det, Hansen. Konceptet ligger paa min Pult.

HANSEN

Det er de trykte, ser jeg, der skal udfyldes.

BLIDSTRUP

Ja.. Det, der er trykt, læser Folk ikke. — Og det, de læser, forstaar de ikke.

Knud Halling kommer fra Lejligheden til venstre.

KNUD

Godmorgen.

BLIDSTRUP og HANSEN

Godmorgen.

KNUD

Har Far spurgt efter mig?

BLIDSTRUP

Overretsprokuratoren er ikke kommet fra Tur endnu.

KNUD

Ja, det er blevet lidt sent idag.

BLIDSTRUP

Det er vel Manuduktøren —

KNUD

Det er Manuduktøren, ja. — — Hør, Blidstrup — kan De ikke nok laane mig 10 Kr. paa et Par Dage. — Jeg har Afregning med Far idag, og . . . trækker paa Skuldrene.

BLIDSTRUP

Ja, De var nok ude at more Dem iaftes.

KNUD

Saa De mig?

BLIDSTRUP

Naa, det *var* Dem. Jeg saa Deres Venner Blom og Knuth. Og jeg syntes nok, det var Dem, der sad bagest i Logen.

KNUD

De forstaar nok — — med et Vink om Diskretion. Den Slags Ting *begriber* Far jo ikke. Lille Pavse. Det var de 10 Kroner, Blidstrup.

BLIDSTRUP

Jeg er sku selv læns i denne Maaned.

KNUD

Herregud, De faar dem igen til den iste sammen med de andre.

BLIDSTRUP

Saa maa det ogsaa være ganske bestemt, Hr. Halling. Idet han rækker ham Pengene Ganske bestemt.

KNUD.

Selvfølgelig. Saa er det lige 50.

BLIDSTRUP

60.

KNUD

Naa ja — de 10 mer eller mindre . . . gaar ind til højre.

HANSEN

Den unge Hr. Halling er nok begyndt at faa Smag paa Livet, som man siger.

BLIDSTRUP

Det er vel ogsaa Meningen med det, Hansen. Men det koster.

HANSEN

Ja. Han bruger vist mere end som den gamle.

BLIDSTRUP

Det er ogsaa billigere at være en rig Mand end Søn af ham.

Overretsprokurator Halling kommer gennem Forkontoret fra den tænkte Indgang til venstre. Han er i Overtøj, Vinterfrakke, rundpullet Hat. Bevæger sig med langsom Værdighed gennem Forkontoret og ind i sit eget.

HALLING

Godmorgen —

HANSEN og BLIDSTRUP

Godmorgen.

HALLING

Har der været noget, Blidstrup?

BLIDSTRUP

Der var et Par Forlig til Inkasso fra «Den gensidige Hjælpekasse».

HALLING

tager Overtøjet af, hænger den gode Frakke hen i Krogen ved Pengeskabet og ifører sig sin gamle Kontorfrakke

Duer de noget?

BLIDSTRUP

Der er jo Pant i Møblerne. — — Saa har Enkefru Brandt været her og bedt om Afregning for Testamentet. Jeg ved ikke, om vi skal sætte noget Salær. Hun er jo en meget vanskelig Dame. Og jeg mente, at naar Prokuratoren alligevel var indsat som Exekutor i Boet — —

HALLING

Javist, javist. Saa sætter vi ikke noget Salær. — Foreløbig. — Ellers var der maaske ikke videre?

BLIDSTRUP

Tange var her og vilde tale med Prokuratoren.

HALLING

De sagde vel, at han kunde komme igen imorgen.

BLIDSTRUP

Saa holder Kontoret jo lukket.

HALLING

Netop derfor, gode Blidstrup, netop derfor.

BLIDSTRUP

Han sagde, det var noget meget paatrængende, han maatte tale med Dem om.

HALLING

Jeg holder ikke af hans Rend her paa Kontoret. Han pynter ikke. Søgte De ikke at faa at vide, hvad han vilde?

BLIDSTRUP

Jeg formoder, det var noget om Vidneførselen.

HALLING

gaar hen og lukker Døren til Forkontoret

Sig mig, Blidstrup — har De talt med Hansen?

BLIDSTRUP

Jeg har jo pillet lidt ved ham.

HALLING

værdigt

Véd Hansen noget, bør vi selvfølgelig ikke i mindste Maade søge at paavirke ham —

BLIDSTRUP

Selvfølgelig.

HALLING

Selv om det naturligvis var heldigst, om han intet vidste.

BLIDSTRUP

Hansen er jo saa ualmindelig samvittighedsfuld af sig.

HALLING

Hansen er et Fæ. Det vilde være meget ubehageligt . . meget . . om nu han gik hen og forplumrede Sagen for os. Baade for vor Skyld og for Generalkonsulens. Forøvrigt ogsaa for Hansen selv.

BLIDSTRUP

Ja, han er jo Vicevært.

HALLING

Men tal De nu rigtig alvorlig med ham, min gode Blidstrup. Og lad ham saa i Guds Navn sige, hvad han véd. Han gaar hen til Rygebordet og tager den tredie Pibe i Rækken. Fortrydelig: Ikke engang dén Smule kan de holde i Orden . . . Tagr den fjerde, stopper den og siger: Hvorledes saa han ellers ud — Tange?

BLIDSTRUP

Han er jo noget flosset i Kanten.

HALLING

Herregud . . . Da Blidstrup tænder en Tændstik til ham:
 Tak, jeg bruger hellere Fidibus, Blidstrup —
 jeg kan ikke lide denne Ødslen med Tænd-
 stikker. Tænder Fidibussen ved Kakkellovnen, den blusser op og
 brænder ham i Fingrene, han faar ikke tændt Disse moderne
 Ovne ogsaa! Blidstrup rækker ham atter en Tændstik Tak,
 gode Blidstrup . . Tak . . . Idet han bakker Sørge-
 ligt, at en Mand som Tange med saa godt et
 Hoved og af hæderlig Familie . . . Fæderen
 var Hofskomager . . .

BLIDSTRUP

Herregud —

HALLING

Jeg er saamænd kommen i Familien i mine
 unge Dage. Tange og jeg er begge Studenter
 fra 57. Men medens vi andre forholdt os be-
 sindig afventende, kastede han sig straks i
 Armene paa Radikalismen . . . gik senere over
 til Socialismen . . . stadig dybere og dybere.
 Med et Smil: Han gik blandt Vennerne under Nav-
 net «den frie Tanke» — ja han havde jo Idealer,
 Stakkel. Nu er han jo gaaet helt i Hundene.

BLIDSTRUP

Ja, det koster at have Idealer.

HALLING

Jeg gjorde, hvad jeg kunde for ham, da jeg
 i sin Tid skaffede ham Arbejde her paa Kon-

toret. Han sad dog og kunde tjene godt og vel et Tusind Kroner om Aaret. Men saa gjorde man jo ogsaa Regning paa Menneskets Hæderlighed.

BLIDSTRUP

Det er ogsaa af de Ting, der koster.

HALLING

Ja, mig kostede det de 500 Kr., han snød mig for. Selvfølgelig gjorde de Penge mig ikke fattigere. Men det var ærgerlige Penge, Blidstrup — ærgerlige Penge. Siden han har været her, skal han være bleven et rent Subjekt. Jeg trøster mig med, at jeg har gjort, hvad *jeg* kunde.

BLIDSTRUP

Tror Prokuratoren nu ikke, at Tange har nogen Ret i denne Sag?

HALLING

Hvem har ikke *nogen* Ret, min gode Blidstrup?

BLIDSTRUP

Der synes dog virkelig at være en vis . . . Formodning —

HALLING

Synes at være . . . Formodning . . . er dét Jura?

BLIDSTRUP

Jeg mente saadan ganske menneskelig sét.

HALLING

Menneskelig . . menneskelig . . . her taler vi som Sagførere, Blidstrup! Hvad véd vi? Hvor er Beviset? Tange paastaar, at han har været hos Generalkonsulen, og at denne har givet ham Ejendommen i Kommission og lovet ham 1 pCt. i Tilfælde af Salg. Det er in confesso, at Tange havde Køber til 200,000. Men naar nu Generalkonsulen paa sin Side benægter nogensinde at have givet Tange Ejendommen i Kommission og som Følge heraf protesterer baade mod Autorisation og Kommission og Provision . . ja, overhovedet slet ikke vil sælge . . endnu . . hvad saa? Sandsynligvis beror det Hele paa en Misforstaaelse.

BLIDSTRUP

Der er jo rigtignok kun det underlige ved det, at det synes, som om der omtrent samtidig er budt Generalkonsulen et større Beløb fra anden Side.

HALLING

Det har vi vel benægtet?

BLIDSTRUP

Javist, men —

HALLING

Har vi saa ikke gjort vor Pligt? Jura er ikke Sædelære.

BLIDSTRUP

Jeg mener kun, at Generalkonsulen den Gang skulde have modtaget Tanges Tilbud om. at forlige Sagen med 1000 Kroner.

HALLING

Ja, ja, ja — men naar nu Lunding kun vilde give det halve for at slippe for Vrøvl og Spektakler! Tror De, at det er for min Fornøjelse, at vi fører denne Sag? Selv om Tanges sjofle Hentydninger i Indlægene kan være mig absolut ligegyldige, saa véd han jo adskilligt her fra Kontoret — og ethvert Kontor har nu en Gang sine Hemmeligheder. — Iøvrigt maa jeg tilstaa, at den Omstændighed, at Lunding ikke vilde gaa ind paa Tanges Forslag, bestyrkede mig i min Formening om, at han selv var overbevist om sin Ret.

BLIDSTRUP

Konsulen er jo ikke af dem, der rykker ud med 1000 Kr., uden at han er nødt til det.

HALLING

Naa ja — Lunding er ingen Engel. Men han er os en god Kunde. Og hvem er Tange? Forarmet . . . forsjoflet . . . ja, rentud forsumpet . . . dæmpet man siger jo endogsaa, at han lever sammen med en . . . Noksagt.

BLIDSTRUP

Noget lignende siger man jo ogsaa om Konsulen.

HALLING

Om sligt véd Kontoret intet.

BLIDSTRUP

efter en lille Pavse

Prokuratoren har maaske set Indlæget, som Deres Søn har skrevet?

HALLING

Javist, javist. De er ham sikkert en god Lærer, Blidstrup. Jeg har netop bemærket mig den . . Finhed, hvormed det lidt tvivlsomme Punkt i Sagen er gjort troværdigt. Men det er maaske Deres Værk?

BLIDSTRUP

Ingen er jo ustraffet Sagfører i 25 Aar.

HALLING

Naa, det glæder mig ihvertfald at se, at Knud har Begreb. Jeg takker min Gud for, at jeg i Tide fik ham ind i Juraen . . Jura er fortræffelig for unge Mennesker — lidenskabsløs . . objektiv. Han havde jo bag min Ryg dyrket saakaldte frie Studier og meget uheldige Forbindelser . . . Kunstnere, Skriblere og Sligt — ja selv Tange, som han kendte her fra Kontoret. Nu haaber jeg, at han er falden

til Ro. Forlovelsen med Frøken Lunding har jo ogsaa haft en heldig Indflydelse.

BLIDSTRUP

Studenten er dog stadig lidt . . lidt vel . .

HALLING

Tal kun frit, min gode Blidstrup.

BLIDSTRUP

Lidt vel . . frisindet anlagt.

HALLING

Børnesygdomme, Blidstrup, Børnesygdomme! Har vi ikke alle været lidt frisindet anlagt herhjemme? Og har vi ikke alle forstaaet at læmpe os efter Omstændighederne?

Jeg vilde iøvrigt gerne tale et Par Ord med min Søn om Vidneførselen imorgen. Han er vel kommen?

BLIDSTRUP

Ja, forlængst.

HALLING

Vilde De godhedsfuldt bede ham komme ind. Og saa taler De jo nok lidt med Hansen. Jeg vilde muligvis afhøre ham en Smule, hvis Generalkonsulen skulde se her op idag.

Blidstrup gaar hen til Knuds Kontor og kalder. Gaar saa ud i For-
kontoret og lukker Døren efter sig. Knud Halling kommer ind
fra højre.

KNUD

Godmorgen.

HALLING

Godmorgen, min Dreng.

KNUD

Du vilde tale med mig?

HALLING

rynker Brynene

Hør, Knud — kunde du ikke bære et andet Slips — ihvertfald her paa Kontoret.

KNUD

Herregud —

HALLING

Ja, jeg ynder ikke disse moderne Farver. Rent bortset fra, at det er en unødvendig Luksus.

KNUD

Det er saamænd et, Margit har foræret mig.

HALLING

Det koster altsammen Penge.

KNUD

Naar hun nu selv har lavet det, Far —

HALLING

Naa, ja. Men i *mine* unge Dage mødte man ikke med brogede Slips paa Kontoret. Gaar hen til Kakkelovnen og renser Piben ud i Kulkassen. Hænger den saa

op ved Siden af de andre. Ser du, min Dreng, denne Tange har været her —

KNUD

med et Ryk

Tange!

HALLING

vender sig rolig

Ja —

KNUD

Naa, om Sagen. Jeg forstod ikke straks, hvordan han kom her.

HALLING

Han vil jo nu føre Hansen som Vidne. Og da du skriver i Sagen, havde jeg tænkt mig, at du gav Møde ved Vidneførselen.

KNUD

Kan ikke Blidstrup møde?

HALLING

Hvorfor Blidstrup?

KNUD

søgende

Der er jo saa meget imorgen.

HALLING

Forretningen fremfor alt, min Dreng.

KNUD

Jeg ynder ikke at mødes med Tange i Retten.

HALLING

Jeg vilde respektere dine Følelser, hvis det var paa et hvilket som helst andet Sted. Men i Retten kan man være bekendt at mødes med hvem det skal være.

KNUD

Jamen .—

HALLING

Nu ikke flere Afbrydelser. Min Tid er kostbar.

Altsaa, du møder. Jeg har med virkelig Interesse læst dit Indlæg og ser, at du er godt inde i Sagen. Maaske skriver du endnu i lidt vel korte Perioder — se at vænne dig til nogen mere Bredde. Folk ser meget paa Kvantiteten af vort Arbejde. Navnlig naar de skal betale. Men sligt kommer med Øvelsen. Sagen synes iøvrigt at interessere dig?

KNUD

Aa ja — men jeg forstaar ikke rigtig . . .

HALLING

Hvilket?

KNUD

Der er et underlig dunkelt Punkt i den, synes jeg.

HALLING

Der er et dunkelt Punkt i enhver Sag, min Dreng.

KNUD

Men jeg troede, det var det, vi skulde opklare.

HALLING

Man skal aldrig opklare mere, end man er nødt til.

KNUD

Og naar der saa skal dømmes i Sagen?

HALLING

Dommerne om det, min Dreng.

KNUD

De maa dog kunne se, hvem der har Ret.

HALLING

Dén har Ret, som faar den.

KNUD

Jamen — der er saa meget i Tanges Indlæg . . .

HALLING

Saameget hvilket?

KNUD

Saamegen Sandsynlighed —

HALLING

smilende

Sandsynlighed . . .

KNUD

Ja, saameget som dog ikke kan være grebet ganske ud af Luften.

HALLING

Tange er en Slubbet.

KNUD

En Slubbet kan vel ogsaa have Ret.

HALLING

Sligt har nu en Gang ikke Sandsynligheden for sig.

KNUD

ser med et Smil paa Faderen

Sandsynlighed . . ?

HALLING

Nu er der disputeret nok om den Ting! Fører du Sagen for mig, eller fører du den for Hr. Tange? Ansvarer for mine Sagers Honnøret skal jeg nok paatage mig.

KNUD

Her var kun Spørgsmaal om min rent private Mening.

HALLING

Juraen har ingen Brug for private Meninger. Hvis Assessor Brinck en Gang i Tiden skaffer dig en Ansættelse i Retten, vil du faa at se, at han ganske er af min Mening.

KNUD

Jeg troede, at Brinck havde en ret radikal Fortid.

HALLING

Naar et Menneske faar et Embede, har han ikke længer nogen Fortid.

Hvad iøvrigt Vidnesagen angaar, gælder det selvfølgelig for dig at sørge for, at den ikke faar et for Sagen uheldigt Udfald.

KNUD

Kan *jeg* . . ?

HALLING

Som Vidnet spørges, saaledes svares der. Spørges der dumt, svares der dumt. Spørges der forsigtig, svares der forsigtig. Skulde derfor Tange søge at benytte sig af Hansen for at faa ham til at sige noget, der tilsyneladende kunde støtte hans Paastand, maa du stille dine Kontraspørgsmaal saaledes, at Hansen straks retter Fejltagelsen.

KNUD

Men hvordan, Far?

HALLING

Hvis f. Eks. Tange skulde faa Hansen til at sige, at han tror at have set Tange hos din Svigerfader, maa du straks spørge Hansen, om det ikke kan tænkes, at han f. Eks. for-

veksler Tanges Ansigt med et andet. Saa siger han nok det rigtige.

KNUD

Man skulde synes, det var umuligt.

HALLING

Intet er umuligt for Hansen.

KNUD

Men hvad tror du selv om Sagen, Far?

HALLING

Jeg tror absolut den vindes.

KNUD

Jamen om . . . stanser.

HALLING

Om hvad? Tal kun frit, min Dreng.

KNUD

Om . . . hvem der lyver.

HALLING

Der lyves ikke i mine Sager!

KNUD

Det er jo ikke dig, Far.

HALLING

Jeg og mine Sager er ét. Er en Sag mindre fin — er din Fader mindre fin. Tvivler du

om en Klients bona fides — tvivler du om min. Da jeg tilbød dig at arbejde her paa Kontoret, mente jeg at turde gaa ud fra, at du stolede paa min Forretnings absolute Hæderlighed — og det vil in casu sige min. Har jeg skuffet dig, staar det dig frit at træde tilbage.

KNUD

Det var jo slet ikke saadan ment.

HALLING

... Og din egen Svigerfader, Margits Fader — en Mand, hvis Hæderlighed jeg tør borge for som for min egen. Det er af de Ting, det gør en Fader ondt at maatte høre ...

KNUD

lavere

Jeg mente kun, at Svigerfar maaske kunde have glemt det.

HALLING

... Virkelig ondt ...

KNUD

Det kunde jo dog tænkes.

HALLING

Hvis det drejede sig om en Bagatel — maaske. Men man glemmer ikke 2000 Kroner. — Hvis det f. Eks. var dig, der skyldte Tange ...?

KNUD

Jeg!

HALLING

Ja, der ser du! — Og synes du, at Hr. Tanges hele Livsførelse, in specie hans Procedure her i Sagen, opfordrer til at skænke hans Asserta særlig Tiltro? Blidere: Jeg har opdraget jer strængt, det véd jeg. Min egen Opdragelse var saadan, og jeg takker salig Fader i hans Grav. Du véd, med hvilken Sorg dine Forældre den Gang saa, at du bag os havde knyttet dig til en Kres og til en Retning, der saa langt fra havde min Sympati. Du indsaa din Vildfarelse og gjorde et Parti, der har været Mor og mig til stor Glæde. Lad os da haabe, at du ogsaa i Fremtiden vil handle efter dine Forældres Ønske. Lægger Haanden paa hans Skulder. Jeg fordrer jo kun Lydighed, fordi jeg vil jert Bedste. Og saa Tillid — glem ikke det, Knud — Tillid . . .

Der bliver en lille bevæget Pavse. Saa retter Halling sig og siger:

Saa taler vi ikke mere om det, min Dreng. Gaar hen til Skrivebordet. Fik du Obligationerne indleveret til Læsning igaar?

KNUD

Ja.

HALLING

Vil du saa venligst give mig Afregning over

dine Udlæg, og hvad du har tilbage . . . Da Knud vil tage et Stykke hvidt Papir paa Bordet, stanser Faderen ham og siger, idet han tager en gammel Konvolut, som han rækker
 Knud: Den, der ikke sparer i det Smaa . . .

KNUD

skærer Konvoluten op og noterer.

HALLING

Hvor var du i aftes?

KNUD

Hvadbehager?

HALLING

Jeg spørger, hvor du var i aftes?

KNUD

Naa . . . jeg var i Teatret.

HALLING

Kunde du ikke tage dig noget nyttigere for?

KNUD

Herregud, for at sidde i Parterret.

HALLING

Det er billigere at sidde hjemme. Men naar I mener at have Raad! Det er Aar og Dag siden, *jeg* har været i det Kongelige. —

Saa har du vel heller ikke haft Tid til at sætte lidt op til mig, som jeg bad dig?

KNUD

Jo. Tager et Papir i sin Tegnebog. Værsgod.

HALLING

Vi kan saa gaa det igennem iaften. Du har vel formet det saaledes, at det passer saa nogenlunde til, hvad der end maatte ske. Man *maa* jo være forberedt. —

Margit Lunding aabner Døren fra Lejligheden til venstre.

MARGIT

Maa man komme ind i det Allerhelligste?

HALLING

Goddag, mit Barn.

MARGIT

Godmorgen, Svigerfar.

HALLING

ser paa sit Ur

Morgen . . ?

MARGIT

Godmorgen, Knud.

HALLING

da Knud rejser sig

Knud er optaget lige i Øjeblikket. Knud sætter sig igen. Han er straks færdig.

MARGIT

Far er inde, men han vilde ikke forstyrre.

Han bad mig give dig disse 400 Kroner a conto en Opgørelse eller saadan noget. I det hun rækker Halling fire Hundredekronesedler: Gud, hvor saadan et Ord gør dem ækelt kedelige. Vi kunde faa dem anderledes til at springe, ikke Knud?

HALLING

Unge Mennesker skal ikke have Penge mellem Hænder.

MARGIT

Det har jeg altid haft. Derfor har jeg aldrig nogen.

HALLING

Ja, mine Børn har det ikke.

KNUD

rejser sig

Værsgod, Far. Her er 10 Kr. 68 tilbage.

HALLING

Tak, min Dreng, lad det blot ligge, saa skal jeg se det igennem. — Vil du venligst give Blidstrup disse 400 Kr. og bede ham kreditere Generalkonsulen for Beløbet. Knud tager Pengene og gaar ud i Forkontoret med dem. Jeg gaar et Øjeblik ind og hilser paa din Svigerfader. Gaar hen i Krogen og ombytter den gamle Frakke med den ny. Til Margit: Ja, du undskylder . . . Til Knud, der kommer tilbage: Naar Tange kommer, ønsker jeg at tale alene med ham, uden Vidner. Man véd aldrig, hvad

den Slags Mennesker kan finde paa. Nu ser du det med Hansen. Staar med Ryggen til Knud og Margit — siger til hende: Naa, du morede dig iaftes . . ?

MARGIT

Jeg?

KNUD

giver Margit et Vink

MARGIT

Naa—aa, ja — jo Tak.

HALLING

kommer frem, klapper hende i Forbigaaende paa Kinden

Ja, Ungdommen nu om Stunder! Ind til venstre.

MARGIT

Hvor var det, jeg morede mig iaftes?

KNUD

Herregud, det var Far, der spurgte mig, hvor jeg var iaftes, og saa gad jeg ikke sige det.

MARGIT

Hvor var du da?

KNUD

Jeg var — ude.

MARGIT

Hvor ude?

Den gode Borger.

KNUD

Skal jeg nu ogsaa staa dig til Regnskab?

MARGIT

hen til ham

Saa, Knud. Kysser ham Godmorgen.

KNUD

Godmorgen.

MARGIT

drejer ham

Værsgod. Du ser jo slet ikke paa mig.

KNUD

Der er saameget . . .

MARGIT

Saameget hvadfornoget?

KNUD

Saameget andet end dig, Margit.

MARGIT

Jamen, det skal der slet ikke være. Er det nu igen dine Penge, det er galt med? Se paa *mig*! Hun drejer sig rundt og viser henrykt den korte Skindtrøje. Er den ikke lækker? Jeg har ikke en rød Øre i denne Maaned, og Far er jo hverken til at hugge eller stikke i. Men jeg *maatte* have den! Faar Øje paa hans Slips. Og *du* har faaet Mage til Bloms . . !

KNUD

Hør Margit — hvis Far skulde spørge; vil du nok sige, at det er dig, der har lavet det.

MARGIT

Jeg har ikke haft en Naal i min Haand, siden Mor døde.

KNUD

Nu har jeg én Gang sagt det.

MARGIT

Bare jeg ikke løber rundt i alle de Løgne.

KNUD

Far har haft sine Slips fra sit Bryllup, tror jeg. Han kan ikke forstaa, at en anden har Lyst til at skifte lidt oftere. Derfor syntes jeg gærne, jeg kunde glæde ham med den Løgn.

MARGIT

Naturligvis — naar de ikke vil høre Sandheden.

KNUD

Det er nu alligevel ikke dét, Margit. For mig er det ogsaa mere af en Slags . . . Pietet.

MARGIT

med en lidt fortvivlet Latter

Gud, hvor vi i Grunden lyver for hinanden!

Man somme Tider næsten *længes* efter et sandt Ord. Ryster med et Ryk Tankerne af sig. Hvor skal vi saa hen iaften, Knud?

KNUD

Jeg skal være hjemme.

MARGIT

Hjemme . . . hjemme . . . Gud, hvor det keder mig!

KNUD

Jeg bruger altfor mange Penge.

MARGIT

Det Par Øre! Vent til vi rigtig faar nogle.

KNUD

Hvis du nu stod og skulde bruge Penge.

MARGIT

Penge . . . Penge . . . jeg hader at tale om Penge! Saa *fik* jeg dem naturligvis.

KNUD

Og hvis du nu ikke kunde faa dem?

MARGIT

leende

Saa *tog* jeg dem — naturligvis.

KNUD

Det er ikke Spøg, Margit. Far giver mig

40 Kr. om Maaneden til Klæder, Fornøjelser
og alt. Det er jo latterligt.

MARGIT

Vanvid.

KNUD

Jeg bruger 100.

MARGIT

Selvfølgelig. Men hvordan faar *du* Resten?

De brister begge ud i en ligeglad nervøs Latter. Idetsamme aabnes
Døren fra Forkontoret.

BLIDSTRUP

i Døren

Sagfører Tange.

KNUD

Ja, ja — et Øjeblik . . . Blidstrup ud. Knud til
Margit: Vil du gaa ind og sige til Far, at den
Herre er her.

MARGIT

Saa farvel Knud. Du ser vel hjem?

KNUD

Maaske . . .

Margit ind til venstre. Knud aabner Døren til Forkontoret.

KNUD

Værsaagod, Hr. Tange. Tange glider ind. Knud
lukker hastig Døren. Hvad vil De, Tange?

TANGE

De behøver ikke at være bange. Eftertænksomt.
Haaber jeg da.

KNUD

Ja, De maa sku undskylde — men jeg *kunde*
ikke komme igaar.

TANGE

Jasaa

KNUD

Men imorgen.

TANGE

Nu faar vi se.

KNUD

ser hen mod Døren til Lejligheden

De forstaar nok . . . fører Haanden til Læben.

TANGE

Bevares.

Overretsprokuratoren fra Lejligheden. Knud hurtig ind paa sit
Kontor til højre.

HALLING

endnu i Døren med forbindtlig Stemme

Kun et Øjeblik, kære Ven — saa er jeg til
Tjeneste . . . Vender sig mod Tange: De vilde tale
med mig?

TANGE

Tak, hvis —

HALLING

peger paa en Stol

Værsaaartig.

TANGE

sætter sig, lister Støvlerne under Stolen — lidt usikker

Ja, det var denne her Sag med Lunding —

HALLING

Naa, Generalkonsulen —

TANGE

Jeg havde jo tænkt mig at føre Hr. Hansen
som Vidne.

HALLING

nikker

Hansen, ja.

TANGE

Han var jo nemlig tilstede den Dag, Lunding gav mig Ejendommen i Kommission.

HALLING

Naa, det var han?

TANGE

Ja, det *var* han. Det vil han vist heller
ikke fragaa.

HALLING

tørt

Det var Sagen, Tange —

TANGE

Hr. Hansen var netop derude med Ejendommens Papirer. Det var et stort Værelse med Filtdøre og aparte Tæpper — er det maaske ikke?

HALLING

Sagen Tange, Sagen!

TANGE

Det *er* sku Sagen . . . altsaa.

HALLING

Har Hansen været tilstede, saa *har* han været tilstede. Det vil vi jo nu faa at høre under Vidneførselen. — Men jeg begriber ikke, hvor De vil hen med dette? Det er jo det, vi procederer om, Tange. Da Tange sidder og drejer lidt raadvild paa Hatten, rejser Halling sig og siger: Ja, min Tid er desværre stærkt optaget.

TANGE

Hør Halling . . . jeg sidder altsaa lidt . . . lidt mindre heldig i det for Øjeblikket.

HALLING

Jeg forstaar ikke . . .

TANGE

Kan man tale rent ud om Tingene? Vi har jo dog altsaa engang kendt lidt til hinanden.

HALLING

utaalmodig

Ja — ja —

TANGE

Jeg havde i disse Dage gjort Regning paa nogle Penge, som . . . som var lovet mig som igaar, og som jeg ikke har faaet. Og nu staar jeg der og har ikke . . . med en Skuldertrækning altsaa —

HALLING

med tør Værdighed

Jeg skal kun sige Dem, at dette er en i allerhøjeste Grad pinlig Scene, De paatvinger mig.

TANGE

Tror De, den er det mindre for mig?

HALLING

Men hvis . . jeg kan hjælpe Dem . . . med en Krones Penge eller to . . .

TANGE

løfter Hovedet med et afværgende Smil

Nej Halling — saa er vi vist kommen ind i en forkert Gade.

HALLING

Vilde De saa maaske godhedsfuldt udtrykke Dem, saa man forstaar Dem?

TANGE

Jeg ved ikke, om jeg sagde Tak?

HALLING

Er det Deres Mening, at De vil tale med mig?

TANGE

Hør Halling —

HALLING

Min Tid er nemlig ikke til Narrestreger.

TANGE

Hør nu, Halling — jeg duer ikke til disse her Omsvøb. Kan vi forlige den Sag med Lunding?

HALLING

Forlige?

TANGE

Jeg tager imod femhundrede Kroner — saa kvitter vi Resten. Kan vi faa det lavet her, saa skriver jeg under med det samme.

HALLING

Næ, næ, næ — min gode Tange — De kommer for sent. Dengang da Konsulen generøst tilbød Dem 500 Kr. for at blive fri for Proces og Tidsspild, da vilde De Krig. Som De har villet Krig hele Deres Liv.

TANGE

Jeg vilde have de 2000, som jeg havde
Ret til.

HALLING

De vilde!

TANGE

Jeg siger Dem, at jeg har Ret til de Penge.

HALLING

De skal se, saa faar De dem nok ogsaa,
min gode Tange.

TANGE

ser tavs mod Gulvet

HALLING

Som De har faaet alt det andet, De har
villet.

TANGE

Hør Halling — De maa sku hjælpe mig
denne Gang.

HALLING

oprømt

Femhundrede Kroner!

TANGE

Firehundrede da.

HALLING

Ingen bedre!

TANGE

De forstaar vel nok, hvad de betød for mig, de 2000 Kr. Vi regnede med dem derhjemme som Konen med Æggene. Det var til at komme lidt bedre deran og have det lidt ordentlig, ogsaa for Børnenes Skyld. Ja, De har jo altsaa selv Børn, Halling.

HALLING

Jeg ved ikke, hvad alt dette vedkommer Sagen?

TANGE

Det vedkommer sku Sagen, at jeg staar der . . saadan pludselig . . og det Hele bliver til Røg . . . fordufter. Det vedkommer sku maaske ogsaa Sagen, at jeg staar der med en Køber, men ikke kan skaffe ham den Ejendom, jeg selv har tilbudt ham. Det er ikke af den Slags Reklame, der støtter en Forretning.

HALLING

Forretning —

TANGE

Ja, der faldt da et Salær nu og da. Men siden Historien med Lunding gik det altsammen fra mig. Der stod jeg saa og maatte se at finde paa . . noget andet altsaa.

HALLING

Stadig dybere og dybere —

TANGE

Naar den først begynder at rulle . . .

HALLING

De har selv været Deres værste Fjende.

TANGE

Livet kan jo føje sig lidt forskelligt, Halling.

HALLING

Ja, De mener vel, at De selv er saa ganske uskyldig.

TANGE

Ikke just dét. Men jeg var vel lidt for lille til det, jeg vilde.

HALLING

Ja, det var Dem, der vilde kæmpe for Udvikling, Fremskridt, en ny og bedre Retfærdighed!

TANGE

ser ned ad sig

Synes De ikke, jeg ligesom bær Spor af det?

HALLING

De vilde leve efter Deres eget Hoved.

TANGE

Jeg havde desværre ikke andet.

HALLING

Vilde sige Sandheden til højre og venstre.

TANGE

Jeg sagde min Mening.

HALLING

Tror De, Verden er bleven lykkeligere for det?

TANGE

trækker paa Skuldrene

HALLING

Eller De selv?

TANGE

Jeg praler ikke.

HALLING

Saa kastede De Dem ind i Politik. Ingen vilde have noget med Dem at gøre . . . ikke engang Deres gamle Parti.

TANGE

Mit gamle Parti . . Gud hjælpe os! De krøb jo fra, de Hunde.

HALLING

med en Haandbevægelse

Ja — ja —

TANGE

De holdt op med at hyle, da de fik Benene.

HALLING

Naa, og da De saa forsøgte Dem i Pressen — samme Held! Ikke engang Smudspresen kunde bruge Dem.

TANGE

med et Smil

Jeg var dem ikke lumpen nok — dengang.

HALLING

Altid beskeden —

TANGE

Og nu er alle Pladser optaget.

HALLING

Og da saa Deres gamle Venner en efter en tog Afstand fra Dem i Deres ganske hensigtsløse Radikalisme, saa kastede De Dem over dem . . paa Møder . . i Forsamlinger . . De angreb Regering, Kirke, Domstole — ja, vore ukrænkeligste Institutioner, Kværulant som De var. Og havde De saa endda holdt Dem til Sagen. Men De faldt med et sandt

rabies over Personer, deriblandt vore mest ansete Navne.

TANGE

Man ser jo noget anderledes paa det, Halling, naar Bukserne begynder at hænge.

HALLING

Sørgeligt, Tange, sørgeligt.

TANGE

Tak . . . men det var de firehundrede.

HALLING

De husker maaske, hvordan De den Gang belønnede *mig*, da jeg søgte at faa Dem paa ret Køl igen?

TANGE

De gav mig en Plads her, som jeg hverken kunde leve eller dø af. Saadan som Mennesker jo hjælper hverandre.

HALLING

Et Menneske bør kunne leve af circa 1000 Kroner.

TANGE

Det *var* 800 — med Kone og Børn.

HALLING

Jeg havde mit at sørge for. Enhver er sig

selv nærmest. Jeg skulde maaske ogsaa forsørge Dem og Deres?

TANGE

Nej, men *jeg* skulde det altsaa.

HALLING

Og saa mente De vel, at naar De ikke kunde, saa . . . ja, jeg behøver maaske ikke at erindre . . . ?

TANGE

Tak, det var mig selv, der stjal.

HALLING

De erindrer saa maaske ogsaa, at jeg ikke desto mindre lod Dem slippe for Tiltale og kun fordrede Deres personlige Erklæring om bemeldte . . . Uregelmæssighed?

TANGE

Jeg husker, at De lovede mig aldrig at omtale Sagen for nogen. Og at jeg spekulerede mig gal for at skaffe Dækning. Andet husker jeg sku ikke.

HALLING

Ja, jeg har den lige ved Haanden, hvis De tvivler —

TANGE

Tak Halling — jeg tror Dem gærne. Da

jeg den Eftermiddag stod paa Gaden og saa op ad Deres Ejendom her med Grundmur og Fundamenter og det Hele, da slog det mig, hvad det altsammen var værd. Jeg havde søgt at klare den redelig — det kunde ikke lade sig gøre. Men da jeg saa vilde se at klare den som de andre, saa var der ingen, som vilde tro mig. Ja, er det nu ikke lumpent, Halling. Jeg vilde sku saa gjerne snyde mig hæderligt gennem Livet — og saa var der ingen, der vilde tro, at det var ærligt ment.

HALLING

Ja — ja — ja . . . men hvad gjorde *jeg*, min gode Tange? De tror mig maaske ikke, naar jeg siger Dem, at netop Deres sørgelige Eksempel gav mig Stødet til for Alvor at hellige mig det store Godgørenhedsarbejde, som jeg siden da har ofret mine bedste Kræfter for ikke at tale om Penge. Just paa denne Tid for 8 Aar siden traadte jeg ind i Bestyrelsen for «Redningshjemmet», hvis Formand jeg nu har den Ære at være, og som imorgen kan fejre sit Jubilæum under særdeles gunstige Auspicier. Medens det den Gang kun husede 26 Forbrydere, har det nu — Ethundrede og treogtrediv. Ser De, dét kalder man Fremskridt!

TANGE

Saa har jeg jo ligefrem Ære af Dem, Halling.

HALLING

Jeg takker min Gud for, at jeg har gjort min Pligt som hæderlig Mand. Tør De sige det samme?

TANGE

Man er saa hæderlig, som man har Raad til.

HALLING

Ja, De ser just ikke ud til at have Raad til meget.

TANGE

Man skaffer dog nu og da et lille Laan til unge Mennesker med ansete Navne.

HALLING

En nydelig Forretning, ja.

TANGE

Man vil jo nødig stjæle til Føden.

HALLING

Det er man aldrig nødt til.

TANGE

Hvad ved De om dét? Lidt efter: Naa Halling, giv mig saa da lumpne trehundrede Kroner.

Smilende: Saa skal jeg lade være med at stjæle dem.

HALLING

paa Vej mod Forkontoret

Nu er den Sag drøftet længe nok.

TANGE

har reist sig

Hør nu, Halling — hvis jeg ikke faar de Penge —

HALLING

vender sig med et Ryk

Hvad saa?

TANGE

Jeg skal og maa have Penge. Jeg sidder rentud sagt hundeskidt i det for Øjeblikket. Jeg har ofret Tid og Penge paa Sagen her . . naa ja, jeg har brugt af andres ogsaa, hvis De meget gerne vil vide det. Jeg skal stille til Afregning idag, og kan jeg ikke dække, er der ingen Pardon hos de Fyre. Og jeg *vil* ikke gaa helt i Hundene, ser De. Saa hellere . . .

Giv mig saa de Penge, Halling.

HALLING

Jeg har jo sagt Dem!

TANGE

Ellers lover jeg sku ikke for noget.

HALLING

Hvad mener De?

TANGE

Saa bruger jeg alle Midler.

HALLING

Tror De, jeg lader mig true?

TANGE

Jeg ved maaske mere om Lunding, end De aner. Og jeg har jo ogsaa set *noget* her paa Kontoret.

HALLING

Er De gal, Mand! Ved De, hvad dette er?

TANGE

Det er simpel Retfærdighed er det.

HALLING

Naa, det var den Retfærdighed, De kæmpede for!

TANGE

Jeg har givet min Skærv til den her i Livet. Nu er det sku Deres Tur.

HALLING

Pengeafpresning er det! En slet og ret strafbar Adfærd! Tror De, at Deres sjofle Hentydninger i Indlægene har skræmmet mig,

tager De højlig fejl. Jeg har Gud være lovet *mit* i Orden. Men det er godt, at jeg én Gang for alle har set, med hvilken . . . Person jeg har at gøre.

Har De Vidnespørgsmaalene med?

TANGE

De kan gøre det endnu, Halling.

HALLING

Har De Vidnespørgsmaalene med, spørger jeg!

TANGE

stikker Haanden i Brystlommen og tager et Papir frem, som han
tøvende rækker Halling

HALLING

kaster et Blik paa Papiret uden at tage det — gaar hen til Forkontoret og kalder

Hansen! Ingen svarer. Blidstrup! Intet Svar. Man ser gennem den aabne Dør ud i det tomme Forkontor. Halling gaar hurtig hen til Knuds Kontor. Aa Knud — vil du godhedsfuldt afskrive Hr. Tanges Vidnespørgsmaal i Sagen contra Generalkonsul Lunding. Han gaar hurtig hen mod Døren til Lejligheden.

TANGE

Farvel Halling — og Tak.

HALLING

hen imod ham, dæmpet og haardt

Jeg kunde ønske at sige Dem en Ting her

under fire Øjne. Behersker sig. Men man er dog gudskelov den fine Mand . . .

Knud kommer i det samme fra højre. Halling hurtig ind til venstre.

TANGE

rækker Knud Papiret

Det var disse Vidnespørgsmaal, Hr. Halling.

KNUD

Tak. Sætter sig ved Skrivebordet. Vil De diktere, saa gaar det hurtigere.

TANGE

roligt

Jeg maa have mine Penge, Halling.

KNUD

Ja, ja — imorgen, Tange.

TANGE

dikterer

1. Kender Vidnet Sagens Parter?

KNUD

idet han skriver

De maa ikke sætte mig i Forlegenhed —

TANGE

De har lovet mig de Penge «imorgen» i de sidste fjorten Dage —

KNUD

Ja, ja — videre.

TANGE

2. Traf Vidnet en Dag i Efteraaret sammen med Citanten i Indstævntes, Generalkonsul Lundings Villa paa Frederiksberg?

KNUD

skrivende

De skal faa Deres Penge imorgen.

TANGE

Jeg maa have dem endnu idag.

KNUD

Vil De da have, at jeg skal stjæle dem?

TANGE

Ellers maa *jeg* sku til det.

KNUD

Videre!

TANGE

3. Hørte Vidnet, at Indstævnte gav Citanten sin Ejendom i Blaagaardsgade 17 i Kommission til en Pris af 200,000 Kr. mod 1 Procent Provision ved Salg?

KNUD

De maa vente til imorgen, Tange. Saa skal jeg gøre Udveje.

TANGE

stikker atter Papiret i Lommen

Det kan jeg ikke.

KNUD

rejser sig

Hør nu, Tange — De maa hjælpe mig —
De vil vel ikke ødelægge mig?

TANGE

Enhver er sig selv nærmest.

KNUD

De kender mig jo. Pengene er sikre nok.
Er det noget mere Rente, De vil have?

TANGE

Jeg vil have mine Penge.

KNUD

Og naar jeg nu ikke *har* dem?

TANGE

gør Mine til at blive

Saa venter jeg til Deres Far kommer igen.
Det kan være, han saa er til at faa i Tale.

KNUD

De maa gaa — hører De!

TANGE

Faar jeg saa mine Penge?

KNUD

Ad Helvede til med Deres Penge!

TANGE

Rolig, rolig — unge Mand. Dette her er ikke Narrestreger. Hvis Pengene ikke er hos mig inden en Time, saa stiller jeg her igen . . med et Nik mod Døren, Halling er gaaet ud af . . . forstaar De . . . Godmorgen.

Tange gaar og lukker Forkontorets Dør efter sig. Knud staar et Øjeblik med det beskrevne Papir, som han tankeløst svinger, idet han stirrer frem for sig. Han vaagner som med et Ryk, idet han lyttende drejer Hovedet mod Døren til venstre og gaar hurtig ud i Forkontoret efter Tange.

HALLING

aabner forsigtig Døren fra venstre

Saa, kære Ven — nu er han gaaet.

LUNDING

ind, snuser

Puh!

HALLING

lukker et Vindu op

Ja, Herregud —

LUNDING

Det Satans Øl! Du ved ikke, hvor det Svineri ødelægger Vinforretningen herhjemme. Nu har jeg dog uden at prale drukket *noget* i mit Liv. Men der er aldrig set en Flaske Øl paa mit Bord — aldrig!

Naa, saa han vilde forlige?

HALLING

Han trænger til Penge.

LUNDING

Det gør vi sku alle.

HALLING

Han mangler 300 Kroner.

LUNDING

Jeg mangler mere.

HALLING

Jeg tror ikke, han har til det tørre Brød.

LUNDING

Saa meget des bedre.

HALLING

Vil Du ikke ryge, kære Ven? Der staar Cigarer henne paa anden Hylde i Reolen.

LUNDING

Du tager mig det ikke ilde op, at jeg tænder en af mine egne?

HALLING

Det er saamænd min gamle Valenciana til 6.66, som jeg har røget i de sidste 20 Aar.

LUNDING

idet han tænder en af sine egne

Ja, det er vist en rigtig rar Cigar. Til Prisen.

HALLING

Det var jo forøvrigt Synd at sige andet, end at han er bleven medgørlig med Tiden. Trehundrede Kroner —

LUNDING

Det er sku ikke for det Par Øre. Men 300. Kr. er ogsaa Penge.

HALLING

Du vilde dog oprindelig forlige Sagen med 500 Kroner.

LUNDING

Hvis det ikke var for andet, saa smed jeg den Karl de 300 i Hovedet . . . færdig, kære. Jeg giver gerne en Femøre, naar jeg kan glæde en hel Familie. Men siden et Par Smudsblade har haft fat paa Historien og har forsøgt at bruge den mod mit Valg til Gros-serersocietetet, saa er der ikke andet for end at føre den igennem.

HALLING

Det er mere, fordi man aldrig ved, hvad den Sort Mennesker kan finde paa. Han truede jo endogsaa.

LUNDING

Med hvad?

HALLING

Med at bruge alle Midler.

LUNDING

Der ser du, hvad han er for en Sjoever. Saa truede du ham vel igen?

HALLING

værdigt

I min Forretning bruges kun Lovens Midler.

LUNDING

Du burde have hældt ham ned af Trapperne, hvis der ellers var Lov og Ret her i Landet.

HALLING

Vi er nu en Gang ikke i Sydamerika.

LUNDING

Nej, desværre. Det er nogle kønne Forhold herhjemme. Derude slog vi simpelt hen saadan en Tamp i Gulvet. Selvfølgelig betalte vi saa Mulkterne — gentlemen, kære.

HALLING

Lad os alligevel være glade for, at alle er lige for Löven herhjemme.

Knud ind fra Forkontoret Hilser hastig, da han ser Lunding

HALLING

Hvad er der, min Dreng?

KNUD

Det er den gamle Kone fra igaar, som er her igen.

HALLING

Lad hende komme igen en anden Dag.

KNUD

Hun siger, at hun absolut maa tale med dig.

HALLING

Herregud, hun ser jo, at jeg er optaget. Man kan dog virkelig ikke ganske forsømme sin Forretning for disse brødløse Hverv. Sig, at her er Møde. En anden Dag . . .

Da Knud er gaaet Det gør mig ondt, virkelig ondt for den stakkels Kone. Du ved ikke, hvor det piner mig at skulle sige nej. Men man maa dog virkelig ogsaa tænke en Smule paa sig selv.

LUNDING

Selvfølgelig. Godgørenhed kan være en meget god Ting, naar den ikke overdrives.

HALLING

Jeg har ofret mig meget . . . altfor meget efter mine Vilkaar.

LUNDING

Min Godgørenhedskonto er nu paa 3000 om

Aaret — foruden hvad jeg giver i Stilhed. Og hvad har man saa til Tak af det Rak?

HALLING

Men for at vende tilbage til Sagen. Tange vil jo nu føre Hansen som Vidne.

LUNDING

Vidne om hvad?

HALLING

Om at han har truffet Tange hos dig.

LUNDING

Løgn —!

HALLING

Og at du har givet ham Ejendommen i Kommission.

LUNDING

Løgn —!

HALLING

Jamen . . .

LUNDING

Som jeg siger dig: Fyren kom en Dag ned i min Forretning og spurgte paa gammelt Bekendtskabs Vegne om Ejendommen. Han saa ud som en ren Bandit i Tøjet. Jeg lod selvfølgelig, som jeg ikke kendte ham og bad ham høfligt, men bestemt rejse Fanden i Vold.

Og hvad siger saa Hansen?

HALLING

Ja, Hansen mener jo ikke at kunne erindre . . .

LUNDING

Kan vi ikke faa ham ind et Øjeblik, mens jeg er her. Jeg kunde muligvis hjælpe lidt paa Hukommelsen.

HALLING

gaar hen og kalder ud i Forkontoret

Knud! Knud ind. Er Hansen kommet?

KNUD

Ja.

HALLING

Vilde du venligst bede ham komme herind, medbringende Vidnespørgsmaalene i Sagen Tange contra Lunding.

KNUD

Jeg kan saa maaske gaa?

HALLING

Hvorhen, min Dreng?

KNUD

Paa . . Birket . . .

. HALLING

Er det noget om Sagen her?

KNUD

Nej . . . det er . . . et Par Udskrifter.

HALLING

Naa ja — gaa du blot. — Blidstrup er maaske kommet?

KNUD

Ikke endnu.

HALLING

med forretningsmæssig Bredde

Du vilde maaske erindre ham om Papirerne paa Matr. Nr. 36, Lod 2 B og C udenbys Klædebo Kvarter til «De forenede». Og husk saa, at vi henter Etatsraad Skoubos Testamente hos Notarius. Inden jeg glemmer det — vi har vel bestilt Aktsbeskrivelse af den store Bang'ske Arvesag?

KNUD

Ja.

HALLING

Tak — saa gaa du blot, min Dreng. Og bed saa Hansen komme. Da Knud er gaaet Ja undskyld, kære Ven — men her er jo meget, meget . . . Det banker. Kom!

Hansen ind fra Forkontoret med Papiret i Haanden. Han hilser ærbødigt paa Konsulen og gnider sig nervøst afventende om Hagen.

HALLING

efter en lille Pavse

Ja, min gode Hansen, jeg har ønsket at tale

Den gode Borger.

et Ord med Dem i Anledning af Vidnesagen imorgen. Rækker efter Papiret. Tillader De . . . Hansen rækker Halling Papiret, som han gennemser. Lunding staar bag hans Stol og ser med.

LUNDING

pludselig

Løgn — !

HALLING

Kære Ven, lad nu Hansen.

LUNDING

Løgn og Sludder fra Ende til anden!

HALLING

Det første Spørgsmaal, min gode Hansen, er altsaa, om De har truffet sammen med Tange i Generalkonsulens Villa paa Frederiksberg?

LUNDING

Aldrig! Det tør jeg aflægge min Saligheds Ed paa.

HALLING

Lad nu Hansen, kære Ven.

LUNDING

til Hansen

Tør De paastaa, at De nogensinde har truffet ham, den anden Svinepels i min Lejlighed?

HANSEN

Jeg mindes ikke at have sét Citanten hos Hr. Generalkonsulen.

HALLING

Og det tør De beedige om fornødent?

LUNDING

Selvfølgelig.

HANSEN

Naar det skal være — ja.

HALLING

Det andet Spørgsmaal bliver som Følge heraf overflødigt. De kan altsaa ikke vide noget om, at Generalkonsulen skulde have givet Tange Ejendommen i Blaagaardsgade i Kommission?

HANSEN

Det kan jeg vel altsaa ikke.

HALLING

Koncist, Hansen, Koncist! Det *ved* De altsaa ikke. Husk, det er kun Sandheden, De skal sige. Ikke mere.

HANSEN

prøvende

Hr. Tange maa vel altsaa have misforstaaet Generalkonsulen.

LUNDING

brutalt

Naar De ikke har set ham hos mig, Mand — hvor Satan kan De saa tale om «Misforstaaelse»?

Det véd De altsaa heller ikke noget om —
færdig!

HANSEN

Nej, det ved jeg altsaa heller ikke.

HALLING

Ja Tak — saa er det godt. Men husk:
koncist, Hansen, koncist — *det véd De altsaa
ikke.*

Hansen gaar ud i Forkontoret.

LUNDING

Det er et usædvanligt Fæ, den Hansen.

HALLING

Hansen er en usædvanlig samvittighedsfuld
Mand.

LUNDING

Den Slags Ting kan sku ogsaa overdrives.
Vil du ikke nok sige mig, hvorfor jeg skulde
give Tange Ejendommen paa Haanden til
200.000, naar der af Konsortiet blev budt mig
225 for den. Nu gør jo den skide Sag det
umuligt for mig at sælge — ihvertfald fore-
løbig. Bladene vilde selvfølgelig straks sige,
at det var *derfor*, jeg ikke vilde sælge gen-
nem Tange. Nu har jeg Bud paa 230 —
de *skal* jo bruge den.

HALLING

Blot nu ikke Hansen gaar hen og lader sig intimidere.

LUNDING

Saa skriv op, hvad det Fæ skal sige. Den Sag maa vindes pure, Halling, og det hurtigt. Selvfølgelig faar du Handelen til de 230 og Papirerne.

HALLING

Retten maa gaa sin Gang, kære Ven.

LUNDING

Slaa ham ned den Hund, hvis han ikke vil makke Ret. Du er da ikke Prokurator for ingenting, ved jeg.

Hansen ind fra Forkontoret.

HALLING

Hvad er der nu, Hansen?

HANSEN

rækker et Papir frem

Det var denne Liste til Kongemonumentet.

HALLING

tager den, vrissende

Ja — ja —

HANSEN

Og saa er Assessor Brinck derude.

HALLING

Bed Assessoren vente et Øjeblik. Hansen ud
igen. Halling kigger i Listen. Lunding ser med. 50 . . .
50 . . . 40 . . .

LUNDING

Vil du se: Frandsen & Co — 200 Kr!
Den Fyr har ikke en Fjerdedel af min Om-
sætning. Men han har Kløe i Knaphullet,
har han.

HALLING

Sandberg 20 Kr. — det var ikke meget.

LUNDING

Han er jo lige bleven Ridder, kære.

HALLING

vil skrive

Hvad mener du om 40?

LUNDING

Du kan tegne mig for det samme. Du
kender mit Mærke: S. W. L. — jeg sætter
aldrig Navn. Idet han ser over hans Skulder. Dob-
belt W.

Saa gaar jeg igen, Halling.

HALLING

Vil du ikke hilse paa Assessoren?

LUNDING

Jeg kan ikke taale den Karl. Men vil du være saa venlig at hilse fra mig.

Lunding gaar ind til venstre. Halling tager den nye Frakke af, hænger den hen i Krogen og tager den gamle paa. Gaar saa med Listen hen og aabner Døren til Forkontoret.

HALLING

Værssaaartig, kære Assessor! Assessoren ind.
Til Budet: Er det Budet fra Indsamlingen? Pas
paa — Tallet er vist vaadt endnu —

Ind igen, lukker Døren. Naa, min kære Assessor
Brinck . . . ?

ASSESSOR BRINCK

Jeg kommer vel ikke til Ulejlighed?

HALLING

løfter elskværdig afværgende Haanden

Bevares. Beder Ass. tage Plads. De undskylder
min gamle Frakke. Jeg er nu en Gang af de
gammeldags. Som min afdøde Principal plejede
at sige: Et Kontor skal ikke være nogen
Dansebod.

ASS. BRINCK

Meget rigtigt.

HALLING

Ja, saa er jeg til Tjeneste, kære Assessor.

ASS. BRINCK

Jeg vilde blot inden imorgen tillade mig at

forelægge Overretsprokuratoren de indkomne Ansøgninger til Forstanderindepladsen paa den nye Kvindeafdeling i «Hjemmet». Jeg har qua Sekretær i Bestyrelsen gennemgaaet dem alle og sat et lille Krys i Marginen ved de særlig kvalificerede. De vil maaske bemærke, at Nr. 6 er anbefalet af Ministerinde Rørbye . . .

HALLING

kigger i Papirerne

Og hun hører til de særlig kvalificerede?

ASS. BRINCK

Ikke særlig. Men altsaa . . .

HALLING

Javist, javist.

ASS. BRINCK

Vi er sikkert af Princip begge lige store Modstandere af al Protektion —

HALLING

Selvfølgelig — nulla regula sine exceptione.

ASS. BRINCK

Saa lægger jeg rolig Afgørelsen i Deres Hænder.

HALLING

Ved De forøvrigt, hvem der har talt med mig om Pladsen? Ja, det lyder latterligt . . . min Datter!

ASS. BRINCK

Deres Frøken Datter?

HALLING

med et Smil

Hun vil ofre sig for «Sagen».

ASS. BRINCK

Ja, saadan er jo Kvinderne. — Deres Datter har det ellers godt?

HALLING

i sin egen Tankegang

Unge Mennesker nu om Stunder!

ASS. BRINCK

Det er snart længe siden jeg havde den Ære —

HALLING

I mine unge Dage var en Mand en Mand og en Kvinde Kvinde. Nu er der jo snart ingen Forskel.

ASS. BRINCK

Vi kan vist begge være enige om, at Frihedsprincippet ogsaa i saa Henseende har sin store Berettigelse — men selvfølgelig . . .

HALLING

Der er Grænser.

ASS. BRINCK

Selvfølgelig. — Det var dog ellers besynderligt med Deres Frøken Datter . . .

HALLING

Ja, hvad mener De! Selv om man er nok saa liberal overfor sine Børn, vil man dog nok have Lov til at bestemme, hvad de skal, og hvad de ikke skal. — Iøvrigt mente Ellen, at De sikkert vilde forstaa hendes . . . smilende . . . Bevæggrunde —

ASS. BRINCK

Jeg?

HALLING

Bifalde dem endogsaa.

ASS. BRINCK

Jeg tror, at Overretsprokuratoren vil give mig Medhold i, at man meget vel kan forstaa en Bevæggrund uden derfor nødvendigvis at bifalde den. Jeg har ofte talt med Deres Frøken Datter om hendes Anskuelser, og jeg maa sige, at jeg nærer megen Sympati for hendes Frisind, megen —

HALLING

Ja, tal De kun alvorlig med hende — saa kommer hun nok til Fornuft.

ASS. BRINCK

Jeg tør vist ikke gøre mig Haab om nogen særlig Indflydelse . . ?

HALLING

Hvem ved, kære Assessor?

ASS. BRINCK

med blid Overgang, fuld af juridisk Verve

Den sekundære Hensigt med mit Besøg var iøvrigt den at raadføre mig med Deres Hr. Søn angaaende Arrangementet til Festmiddagen ude paa «Hjemmet» imorgen. Selvfølgelig anser jeg det for latterlig ligegyldigt, om den sidder tilhøjre og den tilvenstre, men sligt skal jo altsaa gøres in optima forma. Og Deres Søn har jo formentlig en Del Øvelse fra det Lunding'ske Hus. Han er maaske . . . ? med en spørgende Hovedbevægelse hen mod Døren til Lejligheden.

HALLING

Han er desværre lige gaaet.

ASS. BRINCK

Tror De, jeg kan disponere over ham imorgen ved 12 Tiden?

HALLING

noterer

Ved 12 Tiden — eller maaske en Kende senere. Vi har en Vidneførsel imorgen Formiddag i denne Sag, De ved, med Tange —

ASS. BRINCK

skifter Ansigt

Tange? Kan vi ikke en Gang faa Ram paa den Person? Vi er snart lede og kede af ham oppe hos os. Det er én fortsat Række af Protester, Protokollationer og Kendelser i hans mere eller mindre malpropere Affærer. Han er Retten til megen Besvær.

HALLING

Mig ikke mindre.

ASS. BRINCK

For slet ikke at tale om hans idelige offentlige Angreb, der nedbryder Respekten hos plebs for Lov og Ret. Og saa en saadan Person, hvis Hæderlighed er mere end om-disputabel. Foruden det forargelige Samliv, som han alt én Gang har faaet Tilhold om, har vi haft ham fat i nogle tvivlsomme Laanesager —

HALLING

Noget kriminelt?

ASS. BRINCK

Desværre ikke absolut.

HALLING

Ja, det gaar ham jo nok en Gang galt, Stakkel.

ASS. BRINCK

Man kan ogsaa have for meget Hjærte,
kære Overretsprokurator.

HALLING

Ja, kan man nu ogsaa —?

ASS. BRINCK

De ved bedst selv, at jeg er en principiel
Modstander af Straffen som saadan, men —

HALLING

Det har sine store Vanskeligheder.

ASS. BRINCK

Meget —

HALLING

Meget.

ASS. BRINCK

med samme blide Overgang som før

Naa, men Dagen imorgen!

HALLING

Jeg haaber, at det skal blive en smuk Dag
for os.

ASS. BRINCK

Har De set «Middagsbladet» for idag?

HALLING

Jeg læser aldrig det Blad.

ASS. BRINCK

Jeg saa det tilfældig paa min Kafé.

HALLING

efter en lille forventningsfuld Pavse

Jeg har den gode Bevidsthed at have gjort min Pligt. Mere hverken forlanger eller venter jeg.

ASS. BRINCK

Selvfølgelig kan vi begge være enige om Værdien af alt Titel- og Ordensvæsen. Men saalænge det nu én Gang er der —

Det banker paa Døren til Forkontoret. Blidstrup ind.

BLIDSTRUP

bleg og nervøs

Undskyld —

HALLING

Hvad er der, min gode Blidstrup?

BLIDSTRUP

hen til Halling — hvisker dæmpet til ham.

HALLING

op med et Sæt.

Hvad siger De? Borte? Firehundrede Kroner!

BLIDSTRUP

Jeg kan ikke finde dem.

HALLING

Har De søgt ordentlig efter dem? Hvor har De lagt dem?

BLIDSTRUP

Jeg plejer jo altid at lægge dem i min Kasse.

HALLING

Plejer og plejer! *Har* De lagt dem dér?

BLIDSTRUP

Det forekommer mig saa ganske bestemt.

HALLING

Sligt bør man vide.

ASS. BRINCK

Undskyld — var det et aflaset Gemme?

BLIDSTRUP

Nej desværre, Hr. Assessor.

ASS. BRINCK

skuffet

Altsaa kun § 228 initio.

HALLING

Har Hansen da ikke været paa Kontoret, mens De var borte.

BLIDSTRUP

Han siger, han var nede et Øjeblik.

HALLING

Hvor nede? Da Blidstrup trækker paa Skuldrene. Sligt er heller ikke nødvendigt i Kontortiden. Dette er en meget ubehagelig Historie, min gode Blidstrup, meget —

BLIDSTRUP

Meget —

ASS. BRINCK

Meget.

De staar alle en lille Stund tavse. Saa siger

ASS. BRINCK

Men hvem har været her, mens De var borte, Hr. Blidstrup?

BLIDSTRUP

Ja, det kan jeg jo ikke godt vide, Hr. Assessor.

Atter en lille Pavse. Saa løfter Halling med et Ryk sit Hoved.

HALLING

Tange!

BLIDSTRUP

Tange —

ASS. BRINCK

Tange?

HALLING

med rolig Værdighed

Man skal ikke mistænke nogen. Denne Sag

maa meget nøje undersøges, inden der foretages nogetsomhelst. Altsaa — Tavshed, Blidstrup. Vil De og Hansen godhedsfuldt undersøge alle Gemmer. De skal se — Pengene kommer nok for en Dag.

Blidstrup ud i Forkontoret.

HALLING

Dette er en meget ubehagelig Affære.

ASS. BRINCK

Jeg skal sørge for, at det eventuelt bliver mig, der faar med Sagen at gøre.

HALLING

Pengene findes nok — de findes nok —

ASS. BRINCK

Tange har altsaa været her idag?

HALLING

For en Timestid siden, ja.

ASS. BRINCK

I hvad Anledning, med Forlov?

HALLING

Penge, kære Assessor, Penge.

ASS. BRINCK

Penge?

Den gode Borger.

HALLING

Stakkels Fyr.

ASS: BRINCK

Stakkels Fyr, ja. Gaar hen til Halling, lægger Haanden paa hans Skulder. Ogsaa jeg er principielt en Modstander af al Mistænkeliggørelse, men —

HALLING

Skulde det virkelig være muligt . . ?

ANDEN AKT.

Samme Scene. Efter Middag.

Overretsprokurator Halling sidder i sin Lænestol, læsende «Middagsbladet». Lamperne er tændt. Fru Halling skænker Kaffen ved Arbejdsbordet.

HALLING

nikker smilende

Se, se — ganske velskrevet. Saamænd ikke værre end de andre. Jeg troede, Tonen var ganske anderledes frivol. Men jeg maa virkelig sige . . . Fordyber sig atter i Læsningen, vender sig saa mod Hustruen: Bryder du dig om at læse, hvad de skriver her i Bladet . . om mig . . .

FRU HALLING

Det kan jo vente til senere, Halling. Nu trænger jeg til et lille Hvil.

HALLING

Senere faar du det ikke læst. Jeg vil ikke have det Blad liggende her — for Børnenes Skyld.

FRU HALLING

Det kan vel ogsaa være det samme, naar du har læst det.

HALLING

Jeg troede, det maaske kunde have sin Interesse for dig . . . Lille Pavse. Saa brænder jeg det altsaa —

FRU HALLING

tier adspredt

Halling rejser sig noget forstemt og kaster Bladet i Kakkelovnen.
Kommer atter tilbage og sætter sig.

FRU HALLING

Her er din Kaffe, Halling. Putter Sukker i. Vil du have 3 Stykker?

HALLING

endnu noget krænket

2 er nok.

FRU HALLING

hælder Fløde i

Saadan?

HALLING

Tak. Peger paa Bakken: Jeg tog det Par Kager med til dig, Marie.

FRU HALLING

Ja, spis du kun, min Ven.

HALLING

Tak, min Pige.

Halling gør sig det mageligt og hyggeligt. Fru Halling sidder ret op og ned og drikker sin Kaffe i sine egne adspredte Tanker.

HALLING

Det er saamænd mine bedste Timer . . . efter Middagen med min Kaffe . . . og dig, Marie. Naar jeg saadan sidder og tænker mig tilbage, saa skal jeg ikke nægte, at jeg synes, vi kan være ret tilfredse med Resultatet. Kan du huske, da vi begyndte i den lille 4 Værelsers Lejlighed i Badstuestræde?

FRU HALLING

Det var saamænd min bedste Tid.

HALLING

med et Smil

Var det dét, Marie? — Ja, du har altid været nøjsom. Rækker hende Bakken med Kagerne. Vil du ikke have, min Ven?

FRU HALLING

Spis du kun, saalænge der er noget.

HALLING

Tak, min Pige. Læner sig atter tilbage. Nej, ser du, det var det, som ogsaa Bladet meget rigtig betonedede . . . det er ikke alle, der ved egen Hjælp naar til — om ikke Hæder og

Værdighed, som der stod — saa dog en vis Anseelse. En selfmade Mand — netop. Jeg har ganske vist arbejdet strængt og ikke skaanet mig selv. Men jeg har ogsaa faaet min Løn i min gode Forretning og mine Medborgeres uskrømte Tillid og Agtelse. Ja, naar jeg tænker paa, at salig Fader sad der som simpel Underofficer med knappe 1800 Kr. i et og alt, og at hans Søn nu sidder med det . . . stanser naa, ja —. Men du maa da ogsaa føle det som noget af et Æventyr, Marie? Da hun ikke svarer: Marie!

FRU HALLING.

Ja?

HALLING

Hører du ikke efter, hvad jeg siger?

FRU HALLING

Jo — jo . . et Æventyr . . . Men jeg kan ikke forstaa, hvorfor jeg har flyttet Ringen over paa Pegefingeren.

HALLING

Du trænger vist ogsaa snart til at tage det lidt lettere.

FRU HALLING

Du holder jo ikke af, at andre laver Maden herhjemme.

HALLING

Ja, ja — som du selv synes, lille Marie. —
De sidder lidt i Tavshed — saa siger han: Hvad tror du
egentlig om Dagen imorgen?

FRU HALLING

Jeg vilde ønske, at den var vel overstaaet.

HALLING

Herregud, du maa virkelig en Gang vænne
dig til lidt Mennesker, min Ven.

FRU HALLING

Du ved, jeg holder mest af, at den ene Dag
gaar som den anden.

HALLING

Man kan ogsaa blive *for* dagligdags.

FRU HALLING

Saadan har du jo selv villet have det, Hal-
ling.

HALLING

farer op

Har *jeg*?

FRU HALLING

Naa, nej — saa har du det ikke.

HALLING

Jeg har ønsket Orden i mit Hus — en vis
Nøjsomhed. Er jeg maaske ikke selv nøjsom?

Har du nogensinde sét mig give en unyttig Øre ud? Har jeg nogensinde forlangt, at der toges noget særligt Hensyn til mig — med Mad og Drikke for Eksempel? Jeg har ønsket visse Regler iagttagne i Henseende til Børnenes Opdragelse og Hjemmets Sæd og Skik. Iøvrigt véd jeg med mig selv, at jeg i et og alt har givet dig frie Hænder. Har jeg Ret?

FRU HALLING

Vist har du saa, Halling.

HALLING

Det glæder mig, at du dog indrømmer factum. Jeg skal iøvrigt paa min Side gerne indrømme, at du aldrig har staaet stædig paa *dit* i nogen Maade.

Men for at vende tilbage — — du kan næppe være uvidende om, at jeg imorgen kan vente mig en Slags officiel Anerkendelse. —

FRU HALLING

Det siger du jo.

HALLING

Der er nu i Tidernes Løb tilfaldet mig adskillige Hverv af den Slags, der, som man siger, bærer Lønnen i sig selv. Formodentlig har man nu paa højere Sted ment, at

Tiden var kommen til en passende Udmærkelse. —

Hvis nu du skulde sige noget, hvad vilde du saa mene?

FRU HALLING

Jeg er jo saa ligeglad ved alt det Væsen, Halling.

HALLING

Jeg ogsaa. Men Sagen kan have sin Betydning for Børnene, Marie.

FRU HALLING

Knud siger, at de vist tænker paa at gøre dig til Justitsraad. Da Halling drejer sig lidt urolig. Ja, er det ikke saadan noget, de plejer at gøre jer til?

HALLING

Men hvis du nu selv skulde sige . . ? Der er Præcedens for, at en Sagfører . . . en Overretsprokurator altsaa . . er bleven Etatsraad. Tæller efter paa Fingrene Husk: jeg er af de gamle kongelig udnævnte . . er Medlem af Sagfører-raadet . . Formand for «Den gensidige Hjælpekasse» . . Medlem af Kommunalbestyrelsen og Kasserer for Vuggestuerne . . Formand for «Redningshjemmet», sidder i «Akkordkommissionen» . . . Da Fru Halling pludselig rejser sig og gør Mine til at gaa Hvor vil du hen?

FRU HALLING

Nu husker jeg, hvorfor det var, at jeg flyttede den Ring.

HALLING

Det er vel noget, der kan vente?

FRU HALLING

Det er dine hvide Handsker, der skal renses til imorgen.

HALLING

Herregud, har I ikke sørget for den Bagatel endnu. De stinker jo saa mange Mile bort.

Fru Halling gaar ind til venstre. Halling sidder et Øjeblik og gennemgaar i Tankerne de udspilede Fingre. Fru Halling kommer atter ind.

FRU HALLING

Saa — gudskelov!

HALLING

Hvor er Børnene?

FRU HALLING

Ellen er vist paa sit Værelse.

HALLING

Ellen har at drikke sin Kaffe *her*.

FRU HALLING

Herregud, hun er dog snart 30 Aar.

HALLING

Saalænge hun er her i Hjemmet, maa hun lære *mores*. — Hvor var Knud til Middag?

FRU HALLING

Det skal jeg da ikke vide, Halling.

HALLING

Jeg har sagt dig saa tit, at Børnene skal sige, hvor de gaar hen.

FRU HALLING

Ja, ja — nu husker jeg . . . det har han ogsaa gjort. Han er nok hos Margit.

HALLING

Du har altid været for eftergivende overfor de Børn.

FRU HALLING

Herregud —

HALLING

Ja, nu ser du Følgerne med Ellen. Selvsikker — selvraadig — — Kaffe paa sit eget Værelse!

Fik du saa talt med hende om Altergangen iovermorgen?

FRU HALLING

Lad hende nu gøre, som hun selv vil.

HALLING

Det er ikke noget, man vil eller ikke vil.

FRU HALLING

Jeg skal nok tale med hende.

HALLING

Det bliver snart lidt for morsomt med det Pigebarn . . hun tiltvinger sig en Magt her i Huset! Altid uenig med os og med de Mennesker, der kommer her. Hun har en Maade at sige sin Mening paa . . ja, hvor *har* hun det fra? Og saa denne næsten fjendtlige Stilling overfor Knud, siden han ikke mere hylder hendes Ideer. Hun ved jo snart ikke mere, om hun gider svare! Lidt efter. Jeg vilde ønske, jeg havde det Pigebarn godt forsørget. Atter lidt efter. Assessor Brinck var forresten hos mig idag . . .

FRU HALLING

Jeg tror, vi skal lade Børnene selv om dét.

HALLING

Skal det nu ogsaa udlægges, naar jeg siger, at Assessoren har været her?

FRU HALLING

Saa, saa, Halling — man har dog heller aldrig en rolig Time.

HALLING

retter sig nervøst i Sædet

Ja, denne fordømte Affære med de 400 Kr. har gjort mig nervøs for hele Dagen.

FRU HALLING

Lad nu de Penge hvile for idag, Halling.

HALLING

lægger sig atter tilbage

Ja, ja. — — Aa, Marie, vilde du godhedsfuldt give mig en Valenciana . . . du sidder lige ved den . . .

Fru Halling rejser sig lidt besværligt og gaar efter Cigarerne, som hun rækker ham. Han takker og tænder. En lille Pavse.

Selvfølgelig — man skal ikke mistænke nogen. Men En *maa* jo have stjaalet dem. Hansen anser jeg for hævet over enhver Tvivl. Hans Gage er ganske vist ikke stor. Men han er tro som Guld.

FRU HALLING

Du skal se — Pengene kommer nok for Dagen.

HALLING

Hansen og Blidstrup søgte i over en Time.

FRU HALLING

De kan saa let have forputtet sig et eller andet Sted. Det sker saa ofte for mig.

HALLING

Aldrig for mig.

FRU HALLING

Det er heller ikke noget, synes jeg, at lade saa mange Penge ligge og flyde —

HALLING

Der er ikke noget paa mit Kontor, som ligger og flyder —

FRU HALLING

Baade Hansen og Blidstrup var dog borte, siger du. Og Lejlighed gør nu én Gang Tyve.

HALLING

Og sligt mener du maaske skulde disculpere?

FRU HALLING

Der er saa mange Stakler, Halling.

HALLING

Ja Tak — hvis alle ræsonnerede saaledes, var du maaske idag en saadan Stakkel.

FRU HALLING

tier og stryger Haaret fra Panden

HALLING

Forøvrigt kan der fornuftigvis slet ikke være Tvivl. Alt peger hen paa, at det er denne Slubbet til Tange, der atter har været paa Spil. Han kender jo Lokalteterne fra gammel Tid og ved, hvor Blidstrup har sin Kasse.

FRU HALLING

Blidstrup er jo ikke en Gang helt sikker paa, at han har lagt Pengene i Kassen.

HALLING

Men det er *jeg*. Jeg kender dog ogsaa Blidstrup.

Han rejser sig, gaar lidt op og ned, stanser foran hende Den Sag skal opklares — snarest!

FRU HALLING

Tag det nu lidt rolig, Halling.

HALLING

Om ikke for andet saa for Hansens Skyld.

FRU HALLING

Du siger jo, at du ikke tror, det er Hansen.

HALLING

Hansen . . Hansen . . . Hansen er vel ikke mere end et Menneske! Atter lidt op og ned. Foran hende: Ja, hvad mener da du?

FRU HALLING

Du gør jo dog, som du selv vil.

HALLING

Selvfølgelig! — Hvis det havde været en Bagatel — men 400 Kroner! Jeg har en Gang ladet Naade gaa for Ret med Hensyn til

Tange. Naar han nu for anden Gang har forgrebet sig, maa der statueres et Eksempel. Man kan simpelthen ikke forsvare andet. Selvfølgelig vil jeg ogsaa nok have mine 400 Kr., inden han ganske har formøblet dem.

FRU HALLING

Hvis du nu lod, som om du regnede de 400 Kr. med til Legatet paa de 5000, som du vil give til «Hjemmet» imorgen?

HALLING

Hvordan lod...?

FRU HALLING

Gav de 5000 og i al Stilhed slog en Streg over de 400. Tror du saa ikke, vi gjorde nok saa god en Gerning?

HALLING

vifter afværgende

Ja Tak, dine gode Gerninger . . . Lidt efter Forresten bliver Legatet slet ikke paa 5000.

FRU HALLING

Det troede jeg, vi bestemte igaar.

HALLING

Idag har jeg bestemt mig for 4. Man kan ogsaa gøre for meget Væsen . . . Vender sig lidt usikkert imod hende: Ja, hvad mener *du*?

FRU HALLING

Det ved du jo, Halling.

HALLING

irriteret

Nej, det ved jeg aldeles ikke! — — Men jeg tillader mig nu at mene ganske det modsatte!

Forøvrigt har jeg allerede ladet Blidstrup bede Tange under et ligegyldigt Paaskud se herop ved 6-Tiden. Jeg vil da forsigtig føle ham paa Tænderne. Jeg har i Sinde nu om lidt at gaa hen til Assessor Brinck og bede ham ganske tilfældig kigge herop paa en lille Visit. Fire Øjne ser altid bedre end to. Skulde det saa mod Forventning vise sig, at Tange er uskyldig, har vi jo ikke gjort nogen Uret.

FRU HALLING

samler Kopperne

Og hvis det nu *er* ham?

HALLING

Lad du rolig mig om det, kære Marie. Har du nogensinde set mig gøre andet end hvad jeg mente var min Ret — og Pligt.

FRU HALLING

paa Vej mod Døren

Der er nok Ellen.

Den gode Borger.

HALLING

Hør, Marie — du sørger nok for ikke at omtale denne Historie i Børnenes Paahør. Det er tidsnok, naar Sagen foreligger fuldt oplyst.

FRU HALLING

Du kan da ikke undgaa, at Knud faar det at vide.

HALLING

Jeg har paalagt Blidstrup og Hansen Tavs-
hed. Og Ellens Anskuelser paa det Punkt
kender jeg og bryder mig ved Gud ikke om
at høre dem. Med et Skuldertræk . . . Retfærdighed!

Fru Halling ud til venstre. Halling sætter sig hurtig ved Skrive-
bordet, tilsyneladende stærkt optaget. Ellen Halling kommer stille
ind fra venstre.

ELLEN

Undskyld — jeg troede, Far holdt Hvil.

HALLING

omhyggelig ordnende Papirerne

Nr. 4 . . tre Bilag . . en, to, tre . . . Hvad
siger du, mit Barn?

ELLEN

Jeg siger, jeg troede, Far holdt Hvil.

HALLING

med en smilende Hovedrysten

Hvil . . ! Ordner atter Du véd, jeg holder mest

af at være beskæftiget. — Vil du venligst lægge lidt paa Ovnene? Med et Suk Drøjt for de Stakler, der hverken har at bide eller brænde . . . Mumler for sig selv Nr. 5 . . fire Bilag . . tal du blot, mit Barn, jeg kan godt . . .

Ellen ser hen mod Faderen. Hun ved ikke noget at sige.

HALLING

De Øjne, de Øjne. Man bliver gammel.

ELLEN

Du kunde ogsaa snart unde dig lidt Ro.

HALLING

Ro . . ? Og naar jeg saa en Dag faldt fra, og der ikke var noget til jer og Mor . . ?

Naa, hvad har *du* saa taget dig til?

ELLEN

Læst lidt.

HALLING

Noget nyttigt maaske?

ELLEN

En ny Bog.

HALLING

arbejder demonstrativt videre

Nr. 6 — tre Bilag . . en, to, tre . . . rækker hende et Papir over Skulderen Vil du se . . . Ministerinde Rörbye —

ELLEN

læser, mens Faderen fortsætter — pludselig

Men det er jo Pladsen ude paa «Hjemmet»?

HALLING

nikker fraværende

Ja . . Nr. 7 . . .

ELLEN

Skal den da søges nu? Du lovede mig jo
at sige til.

HALLING

Lad os nu ikke komme ind paa dét igen,
Ellen. Jeg har jo sagt dig — det er ingen
Plads for dig.

ELLEN

ser sig omkring

Synes du da her er nogen Plads for mig?

HALLING

Der er altid nok i et Hus for en Kvinde.

ELLEN

ryster paa Hovedet

Aa, Far . . .

HALLING

Iøvrigt har jeg jo gentagende sagt dig, at
jeg overhovedet ikke har nogensomhelst Be-
stemmelsesret.

ELLEN

Hvem har da, Far?

HALLING

. . . Rent bortset fra, at det kunde give Anledning til allehaande Misforstaaelser, hvis jeg satte igennem, at du fik Pladsen.

ELLEN

Men hvem skal jeg da gaa til?

HALLING

. . . Og jeg ønsker ikke mit gode Navn udsat for Misforstaaelser af nogen Art. Naar *jeg* engang er borte — saa i Guds Navn. Iøvrigt skal jeg blot tilføje, at du vilde gøre mig og Mor en stor Sorg ved at gaa ind til en Virksomhed, som saa lidet passede til vor . . til din . . som kort sagt ikke vilde bringe dig andet end Skuffelser.

ELLEN

med et Smil

Skuffelser . . .

HALLING

atter i Færd med Papirerne

Men jeg kan selvfølgelig ikke forhindre dig i at søge. Stærkt optaget. Du kan jo henvende dig til Assessor Brinck.

ELLEN

Brinck?

HALLING

Ja ... Nr. 7 ... fire Bilag ... en, to ... saa
kan du jo se, hvad han mener.

ELLEN

Er der ikke en af de andre, Far?

HALLING

Hvorfor kan du ikke tale med Brinck?

ELLEN

Vil *du* da ikke hjælpe mig!

HALLING

Nr. 8 ... tre Bilag ... Hvad siger du, mit
Barn?

ELLEN

Er det ikke *mig*, det gælder?

HALLING

Selvfølgelig.

ELLEN

Hvorfor gav du mig saa ikke dén Gang
Penge til Skolen, som jeg havde Mod til?

HALLING

Penge og Penge ...

ELLEN

Og hvorfor skaffer du mig ikke nu den Plads, jeg har Lyst til?

HALLING

Lyst og Lyst . . .

ELLEN

Jeg gaar omkring her — Dag ud, Dag ind. Mister mit Mod, min Kraft, min Ungdom . . . visner! Jeg *kan* ikke røre mig i dette! Jeg lever her sammen med dig og Mor, hvis Forudsætninger for Livet er andre — hvis Liv en Gang har faaet sin Form — ja, og er stivnet i den . . . da Faderen vil afbryde . . . lad nu *mig*, Far. Halling nikker faderlig overbærende. Det, jeg vil — det er jo ikke andet end hvad enhver Tid vil, saalænge den er ung og glemmer, naar den bliver gammel.

Forstaar du nu, hvad jeg mener, Far, og hvorfor jeg føler mig saa tilovers herhjemme?

HALLING

Du kunde være bleven gift mange Gange, min Pige.

ELLEN

Aa, Far dog . . .

HALLING

Mor og jeg havde kun set det med Glæde.

ELLEN

Det er jo slet ikke det, jeg taler om.

HALLING

Men det er det, *jeg* taler om!

ELLEN

Ja, I handler!

HALLING

Handler?

ELLEN

Saa ansvarsløst —

HALLING

Se, se!

ELLEN

Saa hjærteløst —

HALLING

Vi Forældre vil vel til syvende og sidst
kun vort eget Vel?

ELLEN

Til syvende og sidst — ja.

HALLING

Saadan . . saadan . .

ELLEN

Som vi til syvende og sidst vil vort.

HALLING

Dér slap det ud, ja. Det var det rette Ord! Nu har din Fader og Moder i 30 Aar ofret sig for dig —

ELLEN

Og saa skal jeg kun til Gengæld ofre mig for *jer*?

HALLING

Har *jeg* Ordet — eller . . . med en indbydende Haandbevægelse . . . gudbevares. Her gaar du med Hovedet fuldt af Meninger, der bringes til Torvs idag og kastes paa Skarndyngen imorgen. Tror du ikke, der var nyttigere Ting at tage sig til? Da Ellen vender sig imod ham. Ja, du mener, at en ung Pige skal have frie Hænder . . . hendes Forældre har kun at bifalde ethvert Skridt, selv det taabeligste. Tror du ikke, at jeg har set mere end du og ved, hvad det fører til? Jeg trøster mig med, at intet formaalstjenligt er blevet *jer* nægtet, og at min Opdragelse af *jer* har været ledet af et virkeligt rationelt Frisind.

ELLEN

Frisind!

HALLING

I min Ungdom kaldte man nu dét Frisind.

ELLEN

Tiderne skifte —

HALLING

Ja!

ELLEN

Ungdommen med.

HALLING

Og den forstaar jeg ikke, vel?

ELLEN

gaar tavs hen mod Vinduet

HALLING

Din Fader tillod sig at spørge.

ELLEN

Jeg hørte det nok, Far.

HALLING

Saa plejer man at svare.

ELLEN

Jamen . . underlig tomhændet . . jeg *kan* ikke
svare.

HALLING

Netop — I kan ikke svare! I taler op om
Frihed og Ret og Gud ved hvad — og naar
vi ældre saa spørger, saa kan I ikke svare.
Ja, Ungdommen nu om Stunder!

ELLEN

Ungdommen har altid været saadan.

HALLING

Saa har *jeg* maaske aldrig været ung?

ELLEN

Der er ikke noget Mennesker saa hurtig glemmer.

HALLING

Og Knud — din egen Broder . . . var ikke ogsaa han en Gang fyldt med de samme Meninger som du?

ELLEN

haanlig

Knud —

HALLING

Han indsaa dog sin Vildfarelse.

ELLEN

Ja, ham fik I da stækket.

HALLING

Drengen har haft sin fulde Frihed.

ELLEN

Til at gøre hvad I vilde, ja.

HALLING

Han havde Tillid til os, Fortrolighed . . .

ELLEN

Fortrolighed —

HALLING

Dét, som du aldrig har haft.

ELLEN

Hvis Forældre vidste, hvor lidt de ejer af deres Børns Fortrolighed, vilde de maaske i deres Nød spørge om Skylden.

HALLING

Skammer du dig ikke?

ELLEN

Havde du Fortrolighed til din Far?

HALLING

Jeg havde Respekt for salig Far, ja.

ELLEN

Jamen —

HALLING

Og forstod at læmpe mig efter hans Mening.

ELLEN

gaar hen til Faderen, siger stille og indtrængende

Forstaa mig nu, Far . . . jeg *maa* have den Plads. Jeg maa bort — herhjemme fra, hvor saa meget gør mig ond og forpint. Du kan

gøre mig glad igen. Lad mig saa faa Lov til at prøve.

HALLING

søger den samme Tone

Hør nu, hvad din Fader siger, mit Barn. Tror du, vi vil andet end dit bedste — tror du virkelig? Hav Tillid til os og hold dig til dit Hjem . . . indtil du med Guds Hjælp engang faar dit eget. Han rejser sig og gaar hen mod Døren til Lejligheden.

ELLEN

Aa, dette Fængsel . . .

HALLING

kalder ind

Marie!

Fru HALLING

indefra

Ja — kommer ind med Sykurv og Hækletøj.

HALLING

Jeg gaar saa, min Pige. Skulde der komme nogen, ved du — saa bed ham vente. Jeg er her tilbage snarest.

Han er paa Vej mod Forkontoret, vender saa om og gaar hen til Fru Halling. Kysser hende paa Panden og siger kærligt: Farvel, min Ven. Gaar ud gennem Forkontoret.

ELLEN

Hvor gik Far hen?

FRU HALLING

hæklende

Det ved jeg saamænd ikke.

Kort Stilhed.

FRU HALLING

Mon Knud er hos Margit til Middag?

ELLEN

Det er han vel.

FRU HALLING

Sært saa han bliver længe borte.

Atter kort Stilhed.

FRU HALLING

Har du ikke noget at tage dig til, lille Ellen?

ELLEN

Nej.

FRU HALLING

Det er saa stygt at se en ung Pige sidde saadan med Hænderne i Skødet.

ELLEN

Jeg har ikke andet.

FRU HALLING

Man har dog altid en Smule Haandarbejde.

ELLEN

rejser sig

Ja, I hækler jer gennem Livet.

FRU HALLING

Ja, Herregud —

ELLEN

Den samme Naal og den samme Traad.

FRU HALLING

Saadan er det jo nu en Gang.

ELLEN

Jamen hvorfor, Mor, hvorfor?

FRU HALLING

Tak du din Gud for, at du har dit gode Hjem. Hvor mange unge Piger har ikke slet ingen Ting.

ELLEN

Saa har de deres Frihed.

FRU HALLING

løfter Hovedet

En Kvinde skal have sit Hjem — sit Hus og sine Børn.

ELLEN

Jamen, Mor —

FRU HALLING

Det samme siger Far ogsaa.

ELLEN

Jamen, hvorfor dog, Mor?

FRU HALLING

hækler videre

Saadan er det nu en Gang.

ELLEN

lidt efter

Har du da aldrig tænkt paa dig selv, Mor?

FRU HALLING

Jeg har haft nok med at tænke paa jer.

Lille Pavse. Ellen gaar hen til Moderen og sætter sig hos hende.

ELLEN

Mor . . . hvis du nu havde tænkt lidt paa dig selv ogsaa, tror du saa ikke, at meget var blevet anderledes?

FRU HALLING

Hvordan anderledes?

ELLEN

Ja, med Far . . . og dig ogsaa . . . og saa meget andet her hjemme.

FRU HALLING

Jeg forlanger det ikke anderledes.

ELLEN

Far maa dog en Gang have været en anden.

Han blev jo i sin Tid regnet til de frisindede herhjemme.

FRU HALLING

Jeg har aldrig forstaaet mig paa Fars Politik.

ELLEN

Jamen udenfor sin Politik — hvordan var Far da dér?

FRU HALLING

Hvor vil du forlange, at jeg skal kunne vide dét, mit Barn?

ELLEN

Og du tror ikke, at du har nogen Skyld.

FRU HALLING

Skal jeg nu ogsaa have Skyld for Fars Politik?

ELLEN

fortvivlet

Nej, nej, nej — Mor.

FRU HALLING

Far er nu en Gang som han er. Se du først naar du selv faar dit eget. Man maa læmpe sig, lille Ellen.

ELLEN

Skal man da ogsaa skjule sig for hinanden?

Den gode Borger.

FRU HALLING

Hvad mener du med dét?

ELLEN

Ingenting, Mor, ingenting.

FRU HALLING

Man skal lære at forstaa hinanden.

ELLEN

Hvem forstaar hinanden, Mor? Enten kan Mennesker det ikke, eller de vil ikke.

Lille Pavse.

FRU HALLING

Du kunde saamænd ogsaa uden Skade rette dig lidt mere efter Far og os andre, saa vi fik Fred herhjemme. Naar du nu véd, at det er ham saa meget imod med alle dine Ideer. Og saa al den Snak om den Plads ude paa «Hjemmet», som jeg heller slet ikke synes er noget for dig.

ELLEN

med et Smil

Ja, Mor — man skal lære at forstaa hinanden.

FRU HALLING

Og derfor synes jeg ogsaa, du skulde gøre, som Far synes. Hun hækler nervøst videre, skotter nu og da hen til Ellen, siger saa: Hør, lille Ellen, vilde du gøre mig en stor Glæde?

ELLEN

Hvis jeg kan, Mor.

FRU HALLING

Vil du love mig at gaa med Far og mig til Alters iovermorgen.

ELLEN

Det har vi jo talt om, Mor.

FRU HALLING

Knud har lovet mig at gaa med.

ELLEN

Har Knud?

FRU HALLING

Ja, han har. Og det ser jo saa underligt ud, naar du ikke er med.

ELLEN

Du kender jo min Mening om alt dét, Mor.

FRU HALLING

Dén er der jo ingen, der spørger om.

ELLEN

Aa Gud . . . !

FRU HALLING

Hvad sukker du for?

ELLEN

Jeg tænker saamænd paa dig, Mor.

FRU HALLING

Det kan man saamænd ellers ikke mærke.

ELLEN

ser paa Moderen -- brister pludselig i Graad.

FRU HALLING

Men Barn, hvad er der dog?

ELLEN

Ingenting, Mor, ingenting.

FRU HALLING

klapper hendes Kind

Saa . . saa . . .

ELLEN

Det er, som om alting brister . . .

FRU HALLING

Hvordan brister?

ELLEN

Alt, hvad jeg har mellem Hænder . . .

FRU HALLING

tager atter fat paa Hækletøjet

Det gaar nok altsammen, lille Ellen.

ELLEN

rejser sig

Jeg *maa* prøve Livet, som jeg har læst om,
men som jeg aldrig har set. Jeg maa ud i

det, Mor — hvad har jeg her at gøre? Da Moderen ser bebrejdende paa hende. Ja, jeg synes, der er saa tomt i Stuerne her . . . og saa disse tomme Hænder. Jeg længes efter at tage fat . . . der er jo nok . . . trænges der ikke til alle de Hænder, der vil hjælpe? Hvis jeg ikke duer til det — Herregud, saa er der jo ikke noget forspildt. Men hvis jeg *kan*, saa har jeg jo fat i Livet, Mor — det eneste, der kan give mig min Glæde tilbage.

FRU HALLING

Ja, ja, ja —

ELLEN

Forstaar du mig saa?

FRU HALLING

Ja, ja — men vi Kvinder egner os nu en Gang ikke til saadan noget.

ELLEN

Hvorfor dog ikke, Mor?

FRU HALLING

Fordi . . . fortrædelig: Saa, dér glemte jeg de tre i Luften . . . ! Hun trævler det hækledede op. Der høres en ung Pigelatter i Værelset ved Siden af, og hendes Ansigt bliver lysere: Naa, gudskelov — der har vi nok Knud og Margit. Man kan saamænd blive helt glad til Mode ved en Smule Ungdom.

Margit først. Derefter Knud — fra venstre.

MARGIT

hendes Latter er forstummet — der er kun blevet et haardt Drag
om Munden tilbage

Du skal ikke røre ham, Svigermor. Han
er saa ækel idag.

KNUD

Saa, Margit —

MARGIT

Jeg troede rigtignok, det var noget andet
at være forlovet.

KNUD

Det troede jeg maaske ogsaa.

FRU HALLING

Saa, saa, — Børn.

MARGIT

Ja, der kan du selv se, Svigermor. Og saa
fortæller Knud, at han pludselig skal betale
sine Regninger.

KNUD

hæftig

Hysss . . .

MARGIT

lér

Har du hørt noget lignende! Og derfor har
han nu ikke Raad til at gaa paa Karneval
den 14de.

KNUD

Man kan have andet end Narrestreger i Hovedet.

MARGIT

Nej, det kan man aldeles ikke.

Ellen gaar stille ind til venstre.

FRU HALLING

Er du ikke rask, min Dreng?

KNUD

Aa, en Smule Hovedpine . . .

FRU HALLING

lægger Haanden paa hans Pande

Ja, hvor du dog er varm! Saadan . . . hjælper det?

MARGIT

Helledusse —

FRU HALLING

Saa, saa . . .

MARGIT

Ja, I to! — Jeg gaar ind til Ellen. Hende kan man da *tale* med.

FRU HALLING

Kom her hen, Margit. Margit nærmer sig langsomt.
Giv saa hverandre et Kys.

MARGIT

til Knud

Kommer jeg saa med til Karnevalet?

KNUD

Ja, ja — de kysser flygtigt hinanden.

FRU HALLING

Er I saa gode Venner igen? Knud og Margit ser haardt paa hinanden uden at svare. Fru Halling ryster smilende paa Hovedet. Det er jeres lykkeligste Tid, Børn. Margit gaar ind til venstre. Fru Halling skifter Haand paa Knuds Pande. Er det lidt bedre?

KNUD

nikker

Er Far ikke hjemme?

FRU HALLING

Far er gaaet ud.

KNUD

Paa denne Tid?

FRU HALLING

Var der noget, du vilde?

KNUD

Nej, nej . . . Sidder lidt, siger saa henkastet: Spurgte Far efter mig?

FRU HALLING

fortroligt

Jeg sagde til ham, at du nok var hos Margit.

KNUD

Der har vel saa ikke været noget særligt paa Kontoret . . . Venter lidt — siger saa: Jeg var nemlig paa Birket og tog lige derfra ud til Svigerfar. Venter atter lidt — et nervøst Smil glider over hans Ansigt, og han siger: Hør Mor, du kunde da ikke . . . laane mig nogle Penge?

FRU HALLING

Det er jo ikke mange Dage siden du fik 25 Kroner.

KNUD

ler højt

Femogtyve Kroner!

FRU HALLING

Jeg havde saamænd vanskeligt nok med at forklare Far, hvad de var gaaet til i Huset.

KNUD

Ja, for . . . jeg *kan* ikke, Mor!

FRU HALLING

Hvad kan du ikke, min Dreng?

KNUD

Jeg kan ikke klare mig.

FRU HALLING

Saa, Knud — skal du nu ogsaa gøre mig Sorg? Jeg har saamænd lige haft nok med

Ellen. En Tanke lysner over Knuds Ansigt. Nu vil hun ikke en Gang følges med os til Alters.

KNUD

bøjer atter Hovedet

FRU HALLING

staar lidt — siger saa

Jeg ved godt, hvad det er . . . da Knud hurtig ser paa hende — ja. Det er lidt til Karnevalet, ikke?

KNUD

Karnevalet! Brister pludselig i Latter. Ja—ja —!

FRU HALLING

Dér kan du se. Jeg kender dig! Underfundigt Skal Mor se, om der kan blive en Snes Kroner . . ? Men ikke noget til Far om det, hører du . . . Skifter stadig Haand paa hans Pande. Ja, vi to har altid forstaaet hinanden . . . Lille Pavse . . Mors egen Dreng Atter lille Pavse, saa vender hun sig lyttende mod Forkontoret. Naa, der har vi nok Far.

KNUD

rejser sig

Jeg gaar saa ind til de andre. Jeg følger Margit . . .

Knud ind til venstre. Lidt efter kommer Halling fra Forkontoret.

HALLING

Tange er ikke kommet?

FRU HALLING

Nej —

HALLING

skifter Frakke i Krogen

Saa er han her nok straks. — Assessor Brinck har lovet mig at se her op om lidt... saadan ganske tilfældig. Du viser ham blot her ind —

Ja, hvis der ellers ikke var andet, min Ven, saa vilde du maaske godhedsfuldt overlade mig Kontoret.

FRU HALLING

forsigtig, men bestemt

Jeg maa have lidt flere Penge til denne Uge, Halling.

HALLING

Penge . . Penge . . man skulde tro, I spiste Penge herhjemme!

FRU HALLING

Saa, saa — Halling.

HALLING

paa Vej mod Pengeskabet

Tror I, jeg kan *gøre* Penge! — Forleden fik du 25 Kr. ekstra. Hvor er de bleven af?

FRU HALLING

Jeg ved ikke, om du tror, *jeg* bruger dem?

HALLING

aabner Skabet

Først bestjæles jeg for 400 Kr. Saa kommer du. Jeg kan ikke blive ved.

FRU HALLING

Det er jo ikke mig, der holder Jubilæum, Halling.

HALLING

spagere

Hvormeget skal du bruge?

FRU HALLING

Jeg tænker, jeg kan klare mig med 50 Kroner.

HALLING

rækker nogle Sedler

Her har du saa 40 . . .

Han sætter sig og noterer i Kassebogen. Fru Halling gaar ind til venstre. Da Døren har lukket sig efter hende, tæller Halling Resten af de 100 Kr. og nikker tilfreds til den Seddel, han sparede. Sætter atter Kasse og Bog ind i Skabet. Da han har laaset af, ringer det ude bag Forkontoret. Han gaar hurtig gennem Forkontoret, hvis Døre han lader staa aabne. Et Øjeblik efter høres hans Stemme derude.

HALLING

udenfor

Værsaagod Tange . . . Tange og Halling ind. Tag Plads . . . lukker Døren efter sig.

TANGE

lidt afventende

Tak.

HALLING

De tager mig det ikke ilde op, at jeg har bedt Dem komme?

TANGE

Bevares —

Tange sætter sig. Halling gør sig et Par beroligende Smaaærinder, inden han kommer hen og sætter sig.

HALLING

Sagen er nemlig den, at jeg i Formiddags talte med Generalkonsul Lunding og berørte det Forlig, De havde tilbudt.

TANGE

Og hvad sagde saa Lunding, med Forlov?

HALLING

Ja, han var jo ikke meget tilbøjelig —

TANGE

Naa ikke?

HALLING

Han vilde ihvertfald betænke sig.

TANGE

smilende

Det vil jeg ogsaa, Halling.

HALLING

opmærksom

Se, se. De har maaske ombestemt Dem?

TANGE

Akkurat, ja.

HALLING

forsigtig

Og hvorfor, om man tør spørge?

TANGE

Jeg er tilfældigvis kommet ovenpaa, Hailing. Jeg var sulten i Formiddags — derfor kunde De købe mig for en Slik. Nu har jeg faaet Raad til lidt Selvfølelse og er bleven dyrere.

HALLING

Besynderligt —

TANGE

Ja.

HALLING

Men glædeligt —

TANGE

Jeg *er* ogsaa glad, Hailing. Saa har man da ligesom lidt Fred — til næste Gang altsaa.

HALLING

med en svag Skiften i Tonen

Og de Penge er saadan ganske uventet kommet dumpende ned til Dem fra Himlen?

TANGE

Det er jo dér, man skal have det fra.

Han ser paa Halling, og i det samme skælver hans Smil bort, som om han pludselig fik en Fornemmelse af, at Halling ved noget om Knuds Forhold til ham. Der bliver en lille uhyggelig Pavse. Saa rejser Tange sig. Halling ogsaa.

HALLING

De kan saa maaske ogsaa sige mig, hvor De har de Penge fra?

TANGE

Nej — det kan jeg ikke.

HALLING

Det kan De ikke?

TANGE

Jeg *kan* ikke.

HALLING

Det forbavser mig. Kan De ikke sige mig, hvorfra De har Deres Penge, naar De er kommet til dem paa en hæderlig Maade?

TANGE

Der er noget, som hedder Forretningshemmeligheder. I *min* Forretning altsaa.

HALLING

Det tvivler jeg ikke om. Hen imod ham. Men dette er nu ingen Hemmelighed, ser De! Tange

bøjer Hovedet. En saa gemen Streg! Tange løfter Hovedet. Ja, forsvar Dem, forsvar Dem!

TANGE

tier med et afmægtigt Skuldertræk.

HALLING

Det blev selvfølgelig opdaget, straks da De var gaaet.

TANGE

studser

Opdaget?

HALLING

Har De Pengene i Behold?

TANGE

Om jeg har hvadfornoget?

HALLING

Har De Pengene i Behold, spørger jeg!

TANGE

Gu' har jeg Pengene i Behold . . . slaar sig paa
Brystet her altsaa!

HALLING

Saa frem med dem.

TANGE

Undskyld — fejler De noget?

HALLING

Ellers svarer jeg ikke for noget.

TANGE

De er jo gal, Mand!

HALLING

Frem med Pengene, siger jeg! Der mangler
400 Kr. i Blidstrups Kasse.

TANGE

brister ud i maalløs Latter

Blidstrups Kasse!

HALLING

imod ham

Hvis De tror, jeg lader mig narre . . .

TANGE

holder Haanden frem for ham

Skal vi saa være rolige, Halling.

HALLING

slaar med smaa, faste Slag i Bordet

Pen—ge—ne, siger jeg!

TANGE

Jeg kan nemlig ogsaa blive et Dyr. Jeg er
selv født bourgeois.

HALLING

De vil maaske nægte, at De var hos mig
idag?

Den gode Borger.

TANGE

Jeg vilde sku gerne.

HALLING

De sagde maaske ikke, at De var i den yderste Nød?

TANGE

Tror De ellers, jeg var kommen til Dem?

HALLING

Jeg er Dem maaske ikke fin nok?

TANGE

Naa, forsaavidt tror jeg nok, vi kan blive enige.

HALLING

Tyveknægt!

TANGE

tager ham i Frakkeopslaget og siger med dump Ro

Jeg kunde jo slaa Dem i Gulvet —

Døren til venstre aabnes i det samme. Ind træder Assessor Brinck. Han bliver maalløs staaende ved Døren. Tanges Hænder glider ned. Halling staar bleg og stiv. De bliver alle i samme Stilling nogle Sekunder, saa siger:

ASSESSOR BRINCK

Jeg bankede . . men da ingen svarede . . .

HALLING

med tom Røst

Træd kun nærmere. De kom i en heldig

Stund. Det lader til . . . jeg skal faa Brug . . .
for Deres Hjælp.

TANGE

ser sig om. Gaar saa hen mod Døren til Forkontoret.

ASS. BRINCK

De bliver her.

TANGE

med Haanden paa Laasen

Jeg skal hjem.

ASS. BRINCK

I Lovens Navn — De bliver her.

TANGE

slipper langsomt Haandtaget

Jeg er vel ikke nogen Forbryder . . . da Hal-
ling ser fast paa ham altsaa. Jeg har vel min per-
sonlige Frihed . . . Assessoren ser fast paa ham. Tange
bliver staaende.

HALLING

til Brinck

Jeg er idag bleven bestjaalet for 400 Kr.

ASS. BRINCK

Firehundrede Kroner?

TANGE

med Forsøg paa et Smil

Og dem har jeg altsaa stjaalet.

HALLING

Jeg har Tange mistænkt, ja.

TANGE

Bevis det, Mand, bevis det!

ASS. BRINCK

Hvis vi havde Bevis for hver Gang vi har haft Dem mistænkt —

TANGE

De har jaget mig som et Dyr, har De.

ASS. BRINCK

Tak, dén kender vi.

HALLING

Hvis De vil tillade mig, Hr. Assessor, da De nu tilfældig er her —

TANGE

Tilfældig —

ASS. BRINCK

Vover De at insinuere!

HALLING

Tange var hos mig idag i Anledning af en Sag, han partout vilde forlige. Han har i Sagen nedlagt Paastand paa 2000 Kr., og han kom for at forlige den med — siger og skriver — 300.

ASS. BRINCK

nikker betydningsfuldt

Se, se.

TANGE

Det er en sjofel Sag. Da Halling og Brinck brister ud i en tryk Latter. Ja, jeg mener —

ASS. BRINCK

med en Haandbevægelse mod Halling

Vi er sikkert ganske af Deres Mening. — Altsaa, Tange vilde forlige med 300 Kr. Og der er stjaalet hvormeget?

HALLING

Firehundrede.

ASS. BRINCK

Se, se.

HALLING

Han var ude af sig selv, sagde at han stod i Fare for at gaa i Hundene, søgte endog-saa at true mig. Selvfølgelig afslog jeg under disse Omstændigheder at indgaa paa noget-somhelst. Jeg følte ingen Forpligtelse til at tage mig af Hr. Tange med Familie.

ASS. BRINCK

Undskyld, er Hr. Tange — gift?

TANGE

Min Kone er død.

ASS. BRINCK

Jeg mente nok, at den . . . Dame, som nu
og da mødte i Retten —

TANGE

Vedkommende bestyrer altsaa Huset for mig.

ASS. BRINCK

som om han noterede det

Naa, saa Vedkommende bestyrer stadig Huset
for Dem?

HALLING

Da Tange var gaaet manglede de 400 Kr.
i Kassen.

TANGE

Og det er altsaa dem, Hr. Assessor, at jeg
har stjaalet. Tavshed. Det er jo ganske ind-
lysende, ikke? Stadig Tavshed. Synes Assessoren
ikke ogsaa?

ASS. BRINCK

Er det rigtigt, at De idag har været hos
Overretsprokuratoren for at opnaa et Forlig
paa 300 Kr.?

TANGE

Det er jeg ikke forpligtet til at svare paa
her.

HALLING

Maaske Hr. Tange foretrækker at svare i
Retten.

ASS. BRINCK

Altsaa — er det rigtigt?

TANGE

Ja.

ASS. BRINCK

De var i . . . Bekneb for Penge?

TANGE

Det er som man tager det. Jeg havde en kontant Formue paa 37 Øre imorges.

ASS. BRINCK

Har De da Penge nu?

TANGE

Gudsketak, ja.

ASS. BRINCK

Se, se —

HALLING

Besyderligt —

ASS. BRINCK

Og hvorfra, om man tør spørge?

HALLING

Det vil han ikke sige.

ASS. BRINCK

Det vil De ikke sige?

TANGE

Det *kan* jeg ikke sige.

ASS. BRINCK

Hm, hm.

TANGE

med Haanden paa Brystet

Naar jeg altsaa siger Dem: jeg *kan* ikke. Brinck nikker. Jeg har lovet ikke at sige noget. Brinck nikker atter. Jeg har nemlig ogsaa Principer i min Forretning. Brinck nikker stadig i Tavshed. Jeg har givet mit Æresord, ser De.

HALLING

Jeg kunde meget ønske at gøre den Mands Bekendtskab, der stoler paa Deres Æresord. Der bliver en kort Stilhed. Halling staar med sit smilende Ansigt vendt mod Tange. Denne kæmper med Anstrængelse mod sin Tavshed. Saa vender han sig mod Assessoren.

TANGE

Saa var der maaske ikke videre til Tjeneste?

HALLING

til Assessoren med rolig Kulde

Hr. Tange siger, at han har de Penge i Behold.

ASS. BRINCK

Hvor?

HALLING

Paa sig.

TANGE

prikker sig paa Brystet

Her, ja.

HALLING

Maa vi se dem?

TANGE

Gudbevares. Idet han drejer sig lidt til Siden for at komme til Lommen, hvisker Halling et Par Ord til Assessoren, gaar saa hen til Tange, der har taget Sedlerne frem og liberalt viser dem frem: Vil De laane . . ?

HALLING

til Brinck

Hundredekrønesédler, ser De!

TANGE

idet han atter stikker dem til sig

Hele fire, ja.

ASS. BRINCK

med klam Værdighed til Tange

Var der nogen i Forkontoret, da De gik herfra?

TANGE

Saa kunde jeg jo ikke have stjaalet Pengene, Hr. Assessor.

ASS. BRINCK

Nu er det ikke Spøg, min gode Tange.

TANGE

Jeg havde sku Lyst til at sige Dem, hvad det er.

HALLING

Saa sig det, sig det!

TANGE

Det blev vist for dyre Injurier.

ASS. BRINCK

Pas paa Deres Mund.

TANGE

Jeg skal nok vogte mig.

ASS. BRINCK

De ved, hvem De staar overfor.

TANGE

Jeg staar overfor Retfærdigheden, Tak.

ASS. BRINCK

Ja, jeg skal vise Dem, hvad Retfærdighed er!

TANGE

med et Skuldertræk

De skal vise mig . . .

ASS. BRINCK

Jeg skal sku vise Dem knytter Haanden denne her!

TANGE

De kan jo ikke røre mig, hvor gerne De saa vilde.

ASS. BRINCK

Vi faar at se, min Ven, vi faar at se.

TANGE

Men maaske *jeg* kunde bruge Sagen her.

HALLING

Har De hørt Mage!

ASS. BRINCK

beroligende

Forbryderfrækhed —

TANGE

til Brinck

Og muntre *Dem* en Smule . . til Halling og *Dem* ogsaa. Jeg skal gøre mit Bedste.

ASS. BRINCK

Jeg ogsaa, min fine Ven.

TANGE

ser ned ad ham

De . . . stopper i det.

ASS. BRINCK

Naa — frem med Sproget, Tange!

TANGE .

med en haanlig Hvislelyd som af Spyt mellem Tænderne

ASS. BRINCK

lidt fra ham

Det skal blive Dem en dyr Spas.

HALLING

har aabnet Døren til Forkontoret

Denne Vej, Hr. Tange Peger paa Tanges Hat, der ligger paa en Stol henne i Forgrunden. Er det ikke Deres . . . Beklædningsgenstand? Med en indbydende Haandbevægelse mod Hatten og den aabne Dør: Værsaaartig.

TANGE

gaar over Gulvet under de andres Smil, tager Hatten, gaar tilbage mod Døren, vender sig i denne og siger

Ja vent — din Hund!

Halling og Assessoren slaar en høj Latter op. Tange hurtig ud.

HALLING

Det er den eneste Maade at behandle den Sort Mennesker . . .

ASS. BRINCK

Det gjorde vi fint, ja . . ler endnu meget fint.

HALLING

Naa, hvad mener De saa, kære Assessor? Vil De ryge?

ASS. BRINCK

Tak, jeg ryger ikke.

HALLING

Stærke Indicier, ikke sandt?

ASS. BRINCK

Meget.

HALLING

Pro primo: Imorges uden det allernødtørf-
tigste — iaften Matador. Pro secundo . . og
det beder jeg Dem godhedsfuldt betænke . .
der er stjaalet 4 Hundredekronesedler. De
Sedler, han havde, var Hundredekronesedler.

ASS. BRINCK

Meget vægtigt.

HALLING

Pro tertio: ude af Stand til at dokumentere,
hvorfra og hvorledes han pludselig var kom-
met i Besiddelse af Kontanter.

ASS. BRINCK

Meget mistænkeligt.

HALLING

Og hvis det saa havde været første Gang
— — men desværre — —

ASS. BRINCK

vagtsom

Er Tange en tidligere straffet Person?

HALLING

Om just ikke straffet, saa . . . Hen til Pengeskabet, tager et Papir frem. Det er selvfølgelig ikke fordi jeg dømmer Mennesket paa et enkelt Fejltrin —

ASS. BRINCK

idet Halling rækker ham Papiret

Bevares.

HALLING

Jeg har lovet ikke at omtale denne Sag.

ASS. BRINCK

Selvfølgelig. Læser — studser. Hvadfornoget? Her hos Dem? Har Tange været paa Deres Kontor?

HALLING

Jeg tog mig i sin Tid af ham.

ASS. BRINCK

Sørgeligt . . . sørgeligt. Og nu for anden Gang . . . paa samme Sted. Tillader De, at jeg beholder dette . . . da Halling gør en Bevægelse . . . De kan være ganske rolig — men det kunde maaske virke som en Slags Spore til at faa Sandheden frem. Stikker Papiret i Lommen. Jeg er, som De ved, en principiel Modstander af al

Mistænkeliggørelse. Men jeg anser efter dette Sagen for hævet over enhver Tvivl.

HALLING

Selvfølgelig er et saadant Menneske at beklage —

ASS. BRINCK

Gudbevares.

HALLING

Men —

ASS. BRINCK

Ja, ikke sandt — der *skal* dog være Retfærdighed til. Vi har jo alt længe haft et godt Øje til ham. Selv fra højere Sted har vi faaet Vink om at have vor Opmærksomhed henvendt paa ham. Denne Sag begynder i Sandhed at interessere mig.

HALLING

Stakkel —

ASS. BRINCK

Hvis vi viser os eftergivende, hørte De jo, at han vilde falde over baade Dem og mig.

HALLING

med et trygt Smil

I Guds Navn!

ASS. BRINCK

Selvfølgelig — men Folk er nu én Gang parate til at tro det værste.

Lille Pavse.

HALLING

Skulde jeg udtale min Hjærtens Mening, er det denne: Jeg har ondt af Tange, virkelig ondt. Paa den anden Side føler jeg mig næsten absolut forpligtet til at udfinde den skyldige for at fri en maaske uskyldig for Mistanke. Venter lidt. Skønt jeg personlig ikke kan tro, at det er Hansen.

ASS. BRINCK

Hansen? Er der Tale om Hansen?

HALLING

Jeg tror det absolut ikke.

ASS. BRINCK

med Vægt

Denne Sag tiltrænger en alvorlig Undersøgelse, kære Overretsprokurator. Jeg respekterer Deres gode Hjærte. Men der er højere Hensyn. Lidt efter. Tange har jo ogsaa Pengene i Behold — endnu.

HALLING

Herregud, de Par Skilling!

ASS. BRINCK

Har De nogen Fornøjelse af at underholde Hr. Tanges Konkubine?

HALLING

Jeg indrømmer Dem, at jeg ingensomhelst Grund har til at holde Haanden over Tange. Tværtimod. I den førømtalte Sag med Lunding har han end ikke undsét sig ved at bruge de sjofleste Midler mod mig — specielt mod Lunding.

ASS. BRINCK

Den Fyr skal dukkes!

HALLING

Enhver Tvivl om Lundings Respektabilitet vilde ganske vist blive slaaet ned med det samme.

ASS. BRINCK

Jeg henstiller til Dem at anmelde denne Sag ganske under Haanden. Den skal blive behandlet med al den Finfølelse, jeg raader over.

HALLING

Men Forsigtighed, kære Assessor, Forsigtighed —

ASS. BRINCK

Selvfølgelig. Baade for min og for Deres Skyld.

Den gode Borger.

HALLING

Og for Tanges ogsaa.

ASS. BRINCK

For Tanges ogsaa, bevares. — Hvis De saa blot vilde skrive Anmeldelsen, kunde jeg tage den med mig til Viderebefordring. Jeg skal for Tanges Skyld udvirke, at han afhøres allerede imorgen tidlig. Er han skyldig — saa i Guds Navn! Er han uskyldig — saa Gudbevares . . .

HALLING

Gudbevares.

ASS. BRINCK

Hellere ti skyldige fri end en uskyldig dømt.

HALLING

hen mod Forkontoret

Hvis De saa blot vil undskylde mig et Øjeblik, mens jeg skriver Klagen.

ASS. BRINCK

gaar hen og lægger Haanden paa Hallings Skulder

Hvor som in casu flere er mistænkt, er det vor Pligt at søge Sagen oplyst, for at ikke Mistanken skal blive siddende paa en maaske uskyldig. Hvad her sker, det sker i Retfærdighedens Navn.

HALLING

højtidelig

I Retfærdighedens Navn. Gaar ud i Forkontoret.

Lidt efter aabnes Døren til venstre. Ellen Halling bliver staaende i Døren.

ELLEN

Undskyld —

ASS. BRINCK

Vi er færdige, Frøken. Deres Hr. Fader) er kun inde at koncipere en — en — stanser.

ELLEN

Alt er saa underlig hemmelighedsfuldt idag. Det er vel noget til imorgen.

ASS. BRINCK

Det er noget til imorgen, ja.

ELLEN

Skal De ogsaa udmærkes, Assessor Brinck?

ASS. BRINCK

Om ikke just imorgen, saa en anden Gang. Ingen undgaar sin Skæbne.

ELLEN

De taler om den Slags Ting med den *samme* Foragt som Far. Altsaa siger De ikke nej.

ASS. BRINCK

Saadan noget gør man nu en Gang ikke.
Med et Smil Et andet er, at Enhver jo kan tænke
sit.

ELLEN

Javist — javist —. Hvor Luften er tung
herinde. Gaar hen og aabner Vinduet. Assessoren rømmer sig
forsigtig. Har De noget imod, at jeg aabner?

ASS. BRINCK

Jeg sætter selv overmaade Pris paa frisk
Luft, men —

ELLEN

Saa lukker jeg igen.

ASS. BRINCK

Tak.

Lille Pavse. Ellen gaar hen og skruer Lampen op, saa der bliver lidt
lysere.

ELLEN

pludselig

Vil De gøre mig en Tjeneste, Assessor
Brinck?

ASS. BRINCK

Intet hellere.

ELLEN

Vil De skaffe mig den Plads ude paa «Hjem-
met»?

ASS. BRINCK

Deres Hr. Fader fortalte mig i Formiddags, at De skulde tænke paa at søge Forstanderindepladsen derude. Jeg maa sige, jeg troede det var hans behagelige Spøg.

ELLEN

Hvorfor dog?

ASS. BRINCK

Det er dog virkelig ingen Plads for en . . . Dame.

ELLEN

Aa, forskaan mig —!

ASS. BRINCK

Jeg mener, at et sligt Træk a priori har min Sympati, selvfølgelig — men der maatte dog . . være andet . . .

ELLEN

Hvilket?

ASS. BRINCK

ser paa hende

Tja . . .

ELLEN

gaar uvilkaarlig fra ham

Forstaar De da ikke, at jeg vil bort, herhjemme fra. Hvor mange Tusinde sidder ikke og visner bag en Rude. Det vil jeg ikke.

Jeg vil ikke. Jeg synes, at Livet har Brug for alle Kræfter. Og netop vi, der har lært lidt — har haft Raad dertil —

ASS. BRINCK

urolig

Undskyld . . .

ELLEN

hører ikke

Og hvor mange er der ikke, som lider? Og hvor faa, som virkelig vil hjælpe?

ASS. BRINCK

Undskyld — men jeg tror, at Lampen oser.

ELLEN

i Tanker med et Nik

Tak. Da Assessoren letter yderst forsigtig paa sig. Nu skal jeg.

ASS. BRINCK

sætter sig atter med nogle smaa pilne Bevægelser

Jeg holder nemlig ikke saa meget af Lamper . . . Med en blid Overgang Iøvrigt interesserer det mig altsaa overmaade, hvad De her siger, og jeg forstaar meget vel, at en ung . . . Kvinde længes hjemmefra. Men dog mest for at faa sit eget.

ELLEN

kølig

Det har aldrig særlig fristet mig.

ASS. BRINCK

pludselig

Mig har det fristet overmaade. Behersket Undertiden. Rolig Skønt Ungkarlelivet ogsaa har sine Behageligheder.

ELLEN

Javist.

ASS. BRINCK

Man har jo sine Vaner.

ELLEN

Jasaa.

ASS. BRINCK

med den ham egne Overgang

Uagtet jeg saaledes sætter megen Pris paa min Husholderske som saadan, saa maa jeg dog paa den anden Side indrømme, at den Slags Mennesker selvfølgelig aldrig er noget rigtigt for En. Rent bortset fra at man ingen-
somhelst Garanti har for, at ikke Pengene bliver anvendt i uøkonomisk Øjemed. For slet ikke at tale om Muligheden af et rent forsætligt Retsbrud. Ser hen paa Ellen, siger mere dæmpet: Og saa Hjemmet — Stemningen — Hyggen —. Hvor De ser hyggelig ud, Frøken Ellen.

Ellen rejser sig hurtigt. I det samme kommer Halling fra For-
kontoret.

HALLING

med Klagen

Saa, kære Assessor . . . ser Ellen — med et venligt
Smil Naa, er du der, min Pige?

ASS. BRINCK

Deres Frøken Datter har været saa elskværdig at forkorte Ventetiden for mig.

HALLING

Jasaa. En lille forlegen Pavse. Ja, hvis De saa maaske godhedsfuldt vilde ofre mig endnu et lille Øjeblik?

ASS. BRINCK

Med Fornøjelse.

HALLING

Min Hustru længes sikkert meget efter at høre, hvad De . . . altsaa . . . har tilraadet. Klapper Ellen paa Kinden, idet han gaar forbi hende hen til Døren til Lejligheden.

ASS. BRINCK

Farvel, Frøken — og paa Gensyn.

ELLEN

Farvel.

Assessoren og Halling gaar ind til venstre. Ellen staar lidt i Tanker, saa aander hun tungt ud og gaar hen og aabner Vinduet. Hun bliver staaende nogle Øjeblikke og aander Luften dybt og langsomt. Vender sig saa lyttende mod Forkontoret. Lidt efter aabnes Døren, og Knud kommer stille ind. Han gaar hen mod sit Værelse til højre. Da han faar Øje paa Ellen, staar han et Øjeblik stille,

gaar saa frem i Stuen. Stanser i Forgrunden noget fra Ellen, der staar med Ryggen til ham. Der er en kort Stilhed, saa lukker Ellen Vinduet og ser hen imod ham.

KNUD

med en Hovedbøjning mod Lejligheden

Er Far inde?

ELLEN

Han er inde hos Mor. — Sammen med Assessor Brinck.

KNUD

Brinck? Hvad vil han?

ELLEN

Det ved jeg ikke.

Lille Pavse

KNUD

sagte

Ellen . . .

ELLEN

lidt efter — ligegyldigt

Ja? Atter lidt efter — køligt Vilde du mig noget?

KNUD

i samme Tone

Nej. Gaar fra hende. De andre har sku Ret. Du er ikke til at tale med.

ELLEN

Saa tal med de andre. Hvad vil du ogsaa

mig? Hvorfor kommer du pludselig nu? Jeg passer mig selv. Og du har det vel godt hos dine nye Venner.

KNUD

Tak, jeg klager ikke. Med et spottende Smil: Men du længes maaske efter mine gamle? Da Ellen vender sig bort, fortryder Knud det, søger at komme over det. Ja, jeg tager det ikke saa højtideligt mere. Nu er det en Gang som det er. Da Ellen tier Alt det andet, som vi den Gang sværmede for og svor til — hvad førte det til for mig?

ELLEN

haanlig

Nej!

KNUD

Og for dig?

ELLEN

tier.

KNUD

Vi bliver dog begge, hvor vi er. Ellen gaar nervøst over Gulvet. Knud stryger sig over Panden og siger ligesom vaagnende: Men det er slet ikke dét . . . slet ikke. Lidt efter: Har Far ikke — sagt noget?

ELLEN

Sagt noget?

KNUD

Spurgt efter mig, ja.

ELLEN

Om hvad?

KNUD

bøjer af

Aa, et Par Ord jeg havde lovet ham til
Festen.

ELLEN

ler højt

Festen!

KNUD

bøjer Hovedet

ELLEN

Den forlorne Søn!

KNUD

staar lidt — kaster sig saa pludselig i en Stol

Jeg *har* hellerikke en eneste . . .

ELLEN

ser forundret paa ham — nærmer sig — staar atter stille — siger
saa endelig tøvende

Knud . . . atter lidt nærmere Knud . . . bryd dig
ikke om, hvad jeg sagde. Jeg vilde ikke
saare dig. Da Knud tier: . Jeg troede ikke, du
kunde tage dig det saa nær — vi har jo ikke
talt ti Ord sammen det sidste halve Aarstid.
Da Knud stadig tier, gaar hun helt hen til ham og siger: Jeg
troede, at du ganske havde opgivet mig og
befandt dig godt i det, du var i — din nye
Omgang — dine Venner —

KNUD

Venner —

ELLEN

Og Margit —

KNUD

slaar det bort

Margit — —. Det er slet ikke det — ikke det, du tror, Ellen. Ikke *nu*.

ELLEN

Hvad er der da, Knud?

KNUD.

bøjer Hovedet

Jeg *kan* ikke.

ELLEN

Knud —

KNUD

Jeg *kan* ikke.

ELLEN

stille

Sig mig det nu, Knud.

KNUD

løfter Hovedet — ser raadvild paa sine aabne Hænder

Ellen . . . dette her er ikke min Skyld — ikke alene, hører du? De andre har ogsaa Deres. Jeg var jo saa ung — havde ikke Styrke nok — 20 Aar — har saa ikke ogsaa andre Ansvar? De lokkede for mig — med

deres Godhed — med Penge, ja — med Margit ogsaa — ja, saadan er det. Saa lod jeg staa til, lidt efter lidt — hvad betød det, om jeg tænkte eller mente det ene eller det andet.

ELLEN

med et anelsesfuldt Smil

Naa — og nu?

KNUD

rejser sig

Nej, nej — det er slet ikke det, du tror, Ellen.

ELLEN

Hvad er der da, Knud? Sig mig det nu!

KNUD

hastigt, nervøst

De plagede mig. Ustanselig. Det var ikke Venner for *mig*, ikke Omgang for *mig*. Mor bad — Far snakkede hyggeligt — Margit kom her, og jeg kom der — ind i alt det andet, mens du trak dig bort fra mig — ind i dit. Og saa lod jeg dem i Guds Navn raade, jeg syntes, at alt kunde være lige godt eller lige galt — gad ikke tænke — morede mig — brugte Penge og løj, løj! Det var jo dog altsammen saa fuldkommen vanvittig fuldt af Løgn, Løgn, Løgn! Pludselig Ellen, vil du hjælpe mig?

ELLEN

Ja, ja — men med hvad?

KNUD

Vil du?

ELLEN

Det ved du jo. Tager hans Haand, ser paa ham og siger :
Saa, Knud . . .

KNUD

først famlende, siden i Jag

Ellen, jeg har brugt Penge, laant Penge . . .
ja, ja — lidt efter lidt er det løbet paa. De
andre haanede mig med mine 40 Kroner, lærte
mig, hvordan de fik deres. Jeg kunde ikke
gaa til Far — turde ikke — og Mor kunde
jeg ikke nænne . . . Saa idag var den Mand
her oppe, som jeg har laant af . . . her . . .
paa Kontoret . . . han truede mig med at gaa
til Far, hvis jeg ikke straks betalte. Og saa —
lader Hænderne synke.

ELLEN

Hvad saa?

KNUD

griber hendes Haand

Saa tog jeg Pengene.

ELLEN

Knud!

KNUD

Spørg mig ikke . . . jeg ved ikke selv . . .
 jeg var ude af mig selv . . . jeg vidste ikke . .
 Da jeg kom ud i Forkontoret, da var der in-
 gen, og Pengene laa der i Kassen . . . og saa
 tænkte jeg . . . jeg troede gør en hjælpeløs Bevægelse,
 strammer sig saa pludselig sammen . . . jeg tænkte blot
 paa at faa dem *betalt!* Bagefter var der jo
 Mor og Margit og alle de andre, som jeg
 kunde faa dem hos og lægge dem tilbage,
 uden at nogen maaske havde set det. Synker
 sammen Men da jeg saa havde gjort det . . .
 betalt dem . . . saa stod jeg der, fortvivlet, og
 syntes ikke, at der var et eneste Menneske,
 jeg kunde sige det til.

ELLEN

Aa Knud dog, Knud!

KNUD

ryster paa Hovedet

Ja — ja —

ELLEN

Hvorfor kom du dog ikke til mig?

KNUD

Jeg syntes, jeg havde svigtet dig. Jeg *vilde*
 ikke.

ELLEN

fortvivlet

Barn -- !

KNUD

Men nu maa du hjælpe mig, hører du. —
Har Far slet ikke talt om noget?

ELLEN

Nej —

KNUD

med et Smil, stift af Spænding

Hvis nu Blidstrup maaske slet ikke endnu har fortalt ham, at Pengene er borte . . . og slet ingen ved det uden du og jeg, saa kan jo alt reddes igen, Ellen. Har du de Penge? Firehundrede Kroner?

ELLEN

Ja.

KNUD

Her?

ELLEN

I Banken.

KNUD

Hvis du nu hævede dem imorgen straks, naar Banken aabner. Fire Hundredekronesedler er det. Netop imorgen er Kontoret jo lukket. Saa lægger jeg dem ned i Blidstrups Pult . . . jeg har Nøgle . . . jeg har udtænkt det Hele . . . imellem nogle Bøger. Næsten oprømt. Saa kommer Blidstrup og søger — finder dem — og tror, at de har skjult sig. Og saa er jo alting, alting godt igen!

ELLEN

Men Sandheden, Knud?

KNUD

slaar det fra sig

Sandheden . . .

ELLEN

Vi dækker den ene Løgn med den anden.

KNUD

Lærte vi andet — af Far og af Mor?

ELLEN

Skam dig!

KNUD

Hvor tit har du ikke sagt det samme?

ELLEN

Aldrig! Da Knud gør en Bevægelse Ja, saa mente jeg det ikke saadan. Det er usselt at skyde Skylden paa andre. Saadan var vi heller ikke før. Men det vokser ud af Krogene herhjemme.

KNUD

Der ser du.

ELLEN

Men det maa ikke ske mere, vi maa . . .
redde os, Knud. Naar jeg tænker paa, hvad
 det er du har gjort, saa synes jeg, at alting
 . . . leder efter et Ord, skjuler saa pludselig Ansigtet i sine Hæn-
 Den gode Borger.

der. Fatter sig og gaar hurtig hen til Knud, der staar og ser hjælpeløst paa hende: Knud, du maa love mig en Ting: Aldrig, aldrig mere, hører du, aldrig! Du maa love at komme til mig. Hver Gang du synes, du trænger dertil, lover du mig dét? Det, du har gjort, er saa usselt, usselt — ser du det nu ikke selv? Denne Gang kan vi maaske skjule det, men det er sidste Gang — maa aldrig mere komme igen — det lover du mig —

KNUD

Og saa vil du hjælpe mig?

ELLEN

Altid.

KNUD

Med Pengene altsaa.

ELLEN

Ja, ja.

KNUD

Aa, Ellen . . . vil sige noget, men stanser for ikke at briste i Graad. Tager hendes Haand og siger saa: Jeg skal ikke glemme — — —

ELLEN

vender sit Hoved bort og trykker hans Haand.

I det samme aabnes Døren fra venstre. Knud slipper hurtig Ellens Haand og staar stiv og behersket. Halling kommer ind.

HALLING

Naa, er du endelig dér, min Dreng. Han

gaar hen ved Kakkelovnen for at stoppe sin Pibe. Vender sig om mod Ellen. Ja, der var noget, jeg gjerne vilde tale med Knud om. Ellen og Knud veksler et Blik, saa gaar hun langsomt ind i Lejligheden til venstre. Der bliver en lille Pavse, Knud dukker Hovedet i Spænding og Angst. Kan du give mig en Fidibus, min Dreng? Knud ligesom løsner sig af sin Stivnen ved Faderens venlige Tone, gaar hen til Ovnens og tænder en Fidibus. Halling rækker Piben frem. Hold den lidt rolig . . . saadan . . . Idet han damper. Mor siger, at du ikke er rigtig vel?

KNUD

Aa . . . lidt Hovedpine . . .

HALLING

Ja, man maa vide at beherske sig. — Du gaar jo med til Alters iovermorgen?

KNUD

sagte

Ja —

HALLING

klapper ham i Forbigaaende paa Skulderen, gaar saa hen til Skrivebordet, sætter sig og tager et Papir op af sin Brystlomme, rækker

Knud det og siger, idet han læner sig velbehagelig tilbage:

Lad os saa høre, hvad du har skrevet, min Dreng. Jeg har saamænd ikke haft et Øjeblik Tid til at se det igennem.

KNUD

staar et Øjeblik — læser saa langsomt og behersket

Det er med dyb Bevægelse, at jeg takker for de Ord, der nys har lydt og for den

Glæde, som den store og uventede Udmærkelse har beredt mig. Vel ved jeg, at et Liv som mit bærer den største Løn i sig selv — det er levet udadtil i Kamp for Sandhed og Ret og indadtil i Hjemmets dybe Fred og forstaaende Harmoni . . .

HALLING

nikker tilfreds

Meget smukt, min Dreng — netop mine Ord. Sætter sig endnu dybere tilrette og siger, idet han slaar ud med Haanden til Tegn paa, at Knud kan gaa videre: Du gør mig megen Glæde . . .

Knud læser videre, mens Tæppet falder.

TREDIE AKT.

Samme Scene. Næste Dags Formiddag. Stuen er smykket med Blomster og Planter. Dørene staa aabne ud til Forkontoret. Skriveren Hansen staar derude og ordner omhyggelig en Mængde Breve — Forretningsbreve for sig og Lykønskninger for sig. En Pige kommer ind fra venstre med nye Blomster.

PIGEN

Her er da snart et helt Drivhus, Hr. Hansen.

HANSEN

ind med Brevene

Og vil De se her — lutter Telegrammer og etcetera.

PIGEN

Nu stiger den! Ud.

BLIDSTRUP

ude fra Forkontoret

Godmorgen, Hansen.

HANSEN

Godmorgen, Hr. Blidstrup. Jeg troede ikke, at De kom paa Kontoret idag. Vi holder jo lukket.

BLIDSTRUP

Jeg vilde nok høre, hvordan det er gaaet med Tange iaftes. Det var jo Pokkers rart at vide, om det saa er ham, der har taget Pengene.

HANSEN

Hvad tror Hr. Blidstrup.

BLIDSTRUP

Jeg tror det sku hellere end gærne.

HANSEN

Saa vandrer han vel lige i Tugthuset.

BLIDSTRUP

Det skal jo ogsaa leve.

HANSEN

Og saa er Tange maaske ikke værre end saamangen anden.

BLIDSTRUP

Der kan jo ikke være Plads til os allesammen, lille Hansen. Men maaske vi saa kunde redde nogle af Pengene, inden de alle er fløjten. Det er sku det vigtigste. For mig.

HANSEN

Ja, Livet er noget underligt noget, Hr. Blidstrup.

BLIDSTRUP

Nogle skal ramle, ja.

HANSEN

Men er det nu ogsaa retfærdigt, hvem det saadan træffer?

BLIDSTRUP

Tror De, en Tagsten spørger, hvem den træffer?

HANSEN

Livet er vel ogsaa noget andet, Hr. Blidstrup.

BLIDSTRUP

Ja, vent til De selv faar den i Hovedet. Han gaar hen til Hallings Skrivebord og tager med et Smil ned i Bunken af Lykønskningsskrivelser. Dette her er altsammen Udtryk for Medborgeres Agtelse. Og det koster dog nu 5 Øre at bevidne den. Ser paa sit Ur. De skal vel snart i Retten, Hansen?

HANSEN

Jeg venter kun paa den unge Hr. Halling.

BLIDSTRUP

Ved De nu, hvad De skal sige?

HANSEN

Et Menneske kan jo ikke sige mere end som Sandheden, Hr. Blidstrup. Men jeg har læst det altsammen grundig igennem sammen med min Kone. Og nu tør jeg rolig aflægge min Saligheds Ed paa, at jeg aldrig har set Hr. Tange hos Generalkonsulen.

BLIDSTRUP

Det glæder mig sku for Dem — som Vicevært.

HANSEN

Ja, den Plads vilde vi jo ogsaa grumme nødig miste. Men som min Kone sagde: Hvis du *har* set Hr. Tange, saa maa du jo hellere sige det, Hansen.

BLIDSTRUP

Vist saa, vist saa. Klapper ham paa Skulderen. De er ikke for ingenting den Hædersmand, De er, lille Hansen.

Idet Hansen gaar ud i Forkontoret, kommer Knud hastig ind fra venstre. Han stanser i Døren, da han ser Blidstrup.

BLIDSTRUP

Godmorgen — og til Lykke.

KNUD

Godmorgen . . . Tak . . . jeg troede ikke, De kom her idag.

BLIDSTRUP

Jeg forsvinder ogsaa snart.

KNUD

gaar hen imod ham

Hør, Blidstrup . . da De nu er her . . jeg har saa forfærdelig meget at sørge for idag . . . min Søster og jeg skulde ogsaa have lavet lidt, inden Far kommer fra Tur. Jeg venter hende hvert Øjeblik. Ved De, hvad Klokken er — præcis?

BLIDSTRUP

7 Minutter over 10.

KNUD

Blidstrup — kunde De ikke gøre mig en stor, stor Tjeneste? — Vil De føre Hansen som Vidne idag?

BLIDSTRUP

Jeg vilde jo gerne ønske Deres Hr. Fader til Lykke.

KNUD

Det skal jeg nok gøre, Blidstrup. Griber sig pludselig i Tanken og lægger Haanden over Øjnene.

BLIDSTRUP

De ser ogsaa noget anstrængt ud. Sagte. De har vel ikke hørt, om der er noget nyt i Sagen?

KNUD

Hvilken Sag?

BLIDSTRUP

Tyveriet her igaar.

KNUD

Tyveriet?

BLIDSTRUP

Har Deres Fader ikke fortalt Dem om de 400 Kr., der er blevet borte?

KNUD

Nej!

BLIDSTRUP

Saa maa De sku ikke sige noget om, at jeg har sagt det.

KNUD

Fordi nogle Penge bliver borte . . det er jo hændet før . . .

BLIDSTRUP

Ja—a—

KNUD

De kommer nok frem igen. Kan De huske den Gang i Bjerrings Bo?

BLIDSTRUP

Ja, men denne Gang er vi saadan ligesom paa Sporet.

KNUD

Paa Sporet?

BLIDSTRUP

Men altsaa . . . lægger Fingeren paa Læben.

KNUD

Ja, ja, ja.

BLIDSTRUP

hviskende

Tange —

KNUD

med et Ryk

Tange — hvad han? Da Blidstrup dæmpende hæver
Haanden. Er De gal?

BLIDSTRUP

Det peger altsammen hen imod ham.

KNUD

Vanvid, Blidstrup, Vanvid!

BLIDSTRUP

Som jeg siger Dem —

KNUD

Og jeg siger Dem, det er *ikke* Tange

BLIDSTRUP

Det kan De sku da ikke vide.

KNUD

op og ned

Vanvid . . Vanvid . . .

BLIDSTRUP

Det vil jo forresten snart vise sig.

KNUD

stanser

Hvordan vise sig?

BLIDSTRUP

Jeg tænker, han er i Forhør idag.

KNUD

I Forhør!

BLIDSTRUP

Ja, Deres Far har vist anmeldt det igaar.

KNUD

Anmeldt! Det er umuligt, Blidstrup . . det er umuligt. Fordi nogle Penge bliver borte . . .

BLIDSTRUP

Vi har søgt allevegne.

KNUD

Saa maa vi søge igen . . allesammen . . allevegne . . de maa jo findes. Det er Galskab . . saadan pludselig . . og hvorfor netop Tange?

BLIDSTRUP

Kan De tænke Dem nogen anden?

KNUD

staar tavs og stirrende

BLIDSTRUP

Her har jo ingen været —

KNUD

hen til ham

Det maa ikke ske . . hører De, Blidstrup . .
det maa ikke ske. Jeg maa tale med Far.
Vi maa søge igen. Saadan kan man ikke . .
man *kan* ikke . . .

BLIDSTRUP

smilende

De er vist et godt Menneske —

KNUD

Det *maa* ikke ske.

BLIDSTRUP

Men hvis De gaar ud fra, at alle Mennesker
er ligesaa hæderlige som De selv, saa er De
sku for god for denne Verden.

Ellen kommer hurtig ind fra Lejligheden i Overtøj og med en lille
Taske i Haanden — stanser.

BLIDSTRUP

Ja, saa er det vel paa Tide. Opdager Ellen, hilser.

Til Knud: Hansen har maaske Vidnespørgsmaalene?

KNUD

Ja.

BLIDSTRUP

Saa Godmorgen — og til Lykke med Dagen. Jeg lukker saa efter mig.

KNUD

Ja — ja — — Tak.

Blidstrup ud i Forkontoret, lukker Døren efter sig.

KNUD

styrter hen til Ellen, der aabner Tasken med Pengene
Det er for sent, Ellen, for sent!

ELLEN

Hvad er for sent?

KNUD

Den Mand, jeg talte om, som var her igaar — netop ham fortæller Blidstrup mig nu, at Far har mistænkt, maaske allerede anmeldt —

ELLEN

Men Knud!

KNUD

Hvad saa, Ellen, hvad saa?

ELLEN

Hvad har du dog gjort!

KNUD

Nu *er* det jo gjort. Hvad nytter det saa at spørge? Forstaar du ikke — hvis Far nu har anmeldt det, og han kommer i Forhør —

ELLEN

slaar Hænderne for sit Ansigt

Knud!

KNUD

Idag — maaske nu — og siger, at han har faaet de Penge af *mig* . . . saa er det jo haabløst at nægte . . .

ELLEN

Aa, Gud —

KNUD

Ellen, hvad skal jeg gøre?

Kort Stilhed

ELLEN

gaar hen til Knud, lægger Haanden paa hans Skulder, roligt

Knud — du maa tale med Far — alvorligt — denne Gang.

KNUD

Vil ikke du, Ellen?

ELLEN

Nu er du ikke længere noget Barn.

KNUD

Jeg kan ikke.

ELLEN

Du maa.

KNUD

Jeg — tør ikke.

ELLEN

Du maa sige det. Hvordan det altsammen er kommet. Du maa faa Far til at forstaa, hvorfor det er gaaet saadan . . at han . . at du . . aa . . !

KNUD

ser paa sit Ur

Ellen —

ELLEN

Du maa sige til Far, at ikke alting er, som da han var tyve Aar. Det, han kunde nøjes med — det kunde du ikke — med din Omgang — dine Venner — Margit —

KNUD

bittert

Hun har trolig hjulpet mig.

ELLEN

Hun er et Barn som du.

KNUD

Det er jo saa ligegyldigt *nu*.

ELLEN

Det bliver en Sorg for Far!

KNUD

Far kan jo lade som ingenting.

ELLEN

Som ingenting?

KNUD

Sende Bud til Retten og sige, at Pengene er fundne.

ELLEN

Aa, al den Løgn, som næres i et Hjem!

KNUD

Hvis er Skylden, Ellen?

ELLEN

Tror du da ikke, at ogsaa du har Skyld?

KNUD

raadvild

Jo, jo, men . . .

ELLEN

Hvorfor havde du ikke Tillid til Far? Hvorfor gik du ikke til ham?

KNUD

Skal *vi* nu ogsaa lyve for hinanden?

ELLEN

med en pludselig Overgang

Nej, nej, nej, Knud. Det er ikke din Skyld,

Den gode Borger.

ikke mest. Herhjemme er der tomt, koldt — har altid været det. Og saa *kunde* her være en Tilflugt — en aaben Favn — det eneste Sted, hvor man mødtes i Tillid og stod sammen, naar det for Alvor galdt.

KNUD

Ord, Ellen, Ord . . .

ELLEN

hæftigt

Knud! Du skal sige til Far, hvordan vi har haft det herhjemme. At vi aldrig har følt Tillidens fulde Glæde, aldrig aabnet vort Hjærte lykkeligt og frit. Du maa sige til ham, at her var vi aldrig hjemme, fordi vi aldrig har lét ud, aldrig grædt ud. Alt hvad der var af ungt og frimodigt i det, vi drømte om — levede i — det var altsammen udenfor disse Vægge . . . og søgte vi at bringe noget af det her ind, saa blev det kvalt af Uforstand og Kulde. Derfor lukkede vi os inde i os selv med det, vi havde paa Hjærte, fordi vi følte, hvor haabløst det var at aabne os for dem, der skulde være nærmest til at forstaa os.

KNUD

Det forstaar Far ikke . . han vil ikke.

ELLEN

Han skal. Derfor er det godt det, der nu er sket. Knud . . kære Knud . . tænk, jeg synes *nu*, at det er, som om noget lykkeligt skal ske for dig og for mig — for Far og Mor ogsaa. For første Gang skal vi se hinanden i Øjnene, og de skal se Sandheden for første Gang og forstaa den.

KNUD

Far lader sig ikke noget sige, saalænge vi er herhjemme.

ELLEN

Jeg bliver her heller ikke længer.

KNUD

Det har du sagt før.

ELLEN

Nu *vil* jeg bort. Jeg har tænkt saa meget derpaa, netop i disse Dage . . . om det var rigtigt . . . om jeg havde Ret. Nu ved jeg, at jeg har Ret. Dét, du har gjort, siger mig det. Jeg vil ud af det nu — bort, inden det er for sent. Nu vil jeg leve mit eget Liv.

KNUD

trækker paa Skulderen.

ELLEN

Jeg vil se at gøre nogen Gavn.

Man hører Trin ude i Forkontoret. De staar tæt ind til hinanden — lyttende. Saa fjærner Ellen sig hen mod Døren til venstre.

KNUD

søger at holde hende tilbage

Ellen . . .

ELLEN

trykker hans Haand ind til sig, slipper den saa

Saa, Knud.

Hun gaar hurtig ind til venstre. Knud bliver staaende midt paa Gulvet. Lidt efter kommer Overretsprokurator Halling ind fra Forkontoret. Han bærer Pels og høj Hat.

HALLING

Godmorgen, min Dreng.

KNUD

gaar med bøjet Hoved hen og kysser Faderen — bliver længe staaende med Ansigtet mod hans Skulder.

HALLING

klapper hans Hoved

Tak, min kære Dreng, Tak . . . Han bekæmper sin Bevægelse, løsner sig læmpelig fra Knud, idet han slaar ligesom et Fnug af Frakkeopslaget, lægger den høje Hat forsigtig bort.

Ja, Knud — saa oplevede jeg da denne Dag. Hvis mine salig Forældre havde levet . . ! Jeg gik saamænd idag forbi Nr. 98 i Adelgade, ak ja . . . Gaar hen til Skrivebordet og lægger et Par Seddel-

bunker fra sig. Som du maaske ved, har Mor og jeg bestemt at oprette et Legat for «Hjemmet» paa Firetusinde Kroner . . . tæller imidlertid Sedlerne. Det var saamænd min første Gang idag at hæve det Beløb. Etatsraad Bjerring gav i sin Tid en lignende Sum, og han var dog en Mand paa godt og vel en Million. Det var det største Bo, jeg endnu har haft. Ja, man maa takke sin Gud, at man kan undvære saa meget. Men naar ikke *de* gav, der *kan* give . . .

Ser sig omkring. Og hvilket Blomsterflor! Det er næsten Synd for alle de smukke Blomster, saa dyre de er paa denne Aarstid. Faar Øje paa Brevene Og Breve . . . vil du se her, Knud! Ja, man har ikke levet forgæves . . .

Lukker et Brev op og mumler veltilfreds, imens han læser: Hm . . hm . . det er selvfølgelig ikke for dét — men Agtelsen, Knud, Medborgernes Agtelse — —. Har du Lyst til at høre, hvad der siges om din Fader . . . mumler først noget, beskedent smilende — siger saa: Jeg springer Begyndelsen over — det er næsten for meget. Men saa dette, som sikkert træffer det rette: «Jeg hilser kort sagt i Dem en af Standens Allerypperste, den gode Raadgiver, den gode Familiefader, den gode Borger». Brevet er fra Hs. Excellence Justitiarius . . .

Lukker flere Breve op, idet han siger: Ja, min Dreng — denne Dag er som en Mærkepæl. Jeg har tjent

mig op fra fattig ung Mand — uden Forbindelser — uden Protektion — ved disse mine egne Hænder. Selvfølgelig . . . det er ikke den ydre Hæder . . . Tilfredsstillelsen er jo altid en indvortes . . . men i en saadan Dag samler sig som in nuce Resultatet af et langt og — det være sagt uden at prale — et arbejdsomt og agtværdigt Liv.

Maa røre sig lidt af Glæde. Men mest af alt glæder jeg mig dog for Eders Skyld — for Mors og jer Børns. I kan maaske ikke tilfulde forstaa det — men jeg, der selv er udgaaet fra et yderst beskedent Hjem og ser mit eget for mig her, velordnet, velfunderet, velanset — jeg føler vel nok dybest Taknemmeligheden for, hvad jeg har naaet. Alt har Gud være lovet føjet sig godt. Min Forretning trives, mine Børn arter sig vel, du, min Dreng, er nylig kommen ind i en af vore bedste Familier. Havde jeg nu blot Ellen godt forsørget, saa var alt ganske, som jeg havde ønsket det. Ja, jeg kan i Sandhed sige, at jeg er en lykkelig Mand.

Vender sig pludselig, ser paa Uret og siger: Hør, Knud, var det ikke Kl. 10¹/₂ du skulde møde til Vidneførsel?

KNUD

sagte — tøvende

Jeg har bedt Blidstrup møde.

HALLING

krænket

Blidstrup?

KNUD

Ja.

HALLING

Jeg maa sige, at dette er mig meget imod,
meget . . .

KNUD

løfter Hovedet, vil begynde

Far —

HALLING

hen til Skrivebordet

Hvis det har været din Hensigt at glæde
 mig paa denne Dag, saa gør det mig ondt at
 maatte sige dig, at du ikke har gjort nogen
 heldig Begyndelse.

KNUD

Der var noget . . . jeg maatte tale med dig
 om. .

HALLING

Forretningen først. Det andet kunde vel
 vente.

KNUD

Nej.

HALLING

vender sig

Jasaa. Med et overbærende Smil Hvad er saa det,

du har paa Hjærte, og som ikke kan vente?
Naa —?

KNUD

Far . . jeg har . . Stemmen brister.

HALLING

venligt

Naa —? Du har —?

KNUD

Det er mig, der har taget de firehundrede
Kroner.

HALLING

rejser sig med et Sæt. Stirrer som vaagnede han af en Drøm

Er du gal! Griber sig til Hovedet. Er du syg!

Tumler hen imod ham. Ved du, hvad du selv siger!

KNUD

med korte trætte Nik

Ja —

HALLING

støtter sig stiv og stum til en Stol, stirrer paa Knud i dyb ilde-
varslende Tavshed, slaar saa pludselig Haanden for Panden

Aa Gud, Gud!

KNUD

Far —

HALLING

tumler tilbage til Skrivebordet

Nej — nej — *nej*! Lader sig falde ned i Stolen og
skjuler Ansigtet i sine Hænder. Min Gud . . min Gud
. . . hvorfor . . hvorfor . . !

KNUD

gaar et Par Skridt — stanser

Far —!

HALLING

Det er ikke sandt . . vel . . ikke saadan . .?

KNUD

bøjer Hovedet tavs og sønderknust

HALLING

Hører du, min Dreng, sig det!

KNUD

løfter Haanden op for sine Øjne

HALLING

skjuler atter sit Ansigt

Aa, Gud . . hvad skal jeg . . . Knud . .!

Sidder nogen Tid, stønnende smertelig og fortvivlet. Løfter saa Hovedet og siger tomt og klangløst: Og det er *min* Søn —

KNUD

bøjer Hovedet dybere

HALLING

ser sig forvirret om

Mit Hjem —

KNUD

Far —

HALLING

med kort, hamrende Eftertryk

Du har stjaalet — hører du — stjaalet. *Min* Søn har *stjaalet*. Her — her — i mit eget

Hjem. Det er mig, din Fader, der sidder her — og dér staar min Søn og siger, at han har stjaalet. Er det saadan? Hørte jeg rigtig? Det er ingen Barnestreg — men 400 Kroner . . siger og skriver Firehundrede Kroner har du stjaalet . .! Slaar sig pludselig hidsig og hæftig paa Panden, rejser sig. Men hvordan? Stærkere Hører du — hvordan!

KNUD

vil tale

Far —

HALLING

slaar den knyttede Haand i Bordet

Hold Mund, Dreng, naar jeg taler! Hvordan har du stjaalet dem — hvorfor . . hvorfor, siger jeg! Gaar hen imod ham — ubændig: Hørte du, jeg sagde hvorfor! Hvad har du brugt dem til? Naa? Hvormeget har du stjaalet, Dreng? I Alt! Naa, hurtig, hurtig!

KNUD

staar ganske stille, ryster paa sit Hoved

Jeg kan ikke tale —

HALLING

Ikke tale!

KNUD

træt

Ikke saadan —

HALLING

Ikke tale . . ikke saadan . . jeg skal sku tale dig! Hvad har du brugt Pengene til, spørger jeg! Naa? Fruentimmer — Svir — Spil? Har du maaske taget mere? Taget før? Naa? Naa!

KNUD

stryger sig med et træt og trist Smil over Panden

HALLING

griber i ham

Jeg skal lære dig!

KNUD

staar rolig, mens Smilet skælver bort

HALLING

Lømmel . . . Lømmel! Slipper ham med et Stød. Gaar fra ham i en stor Bue, følgende ham med Øjnene. Føler i Forbigaaende, om Døren til Lejligheden er lukket og lukker lydløst Døren til Forkontoret. Vender tilbage stadig følgende ham med Øjnene. Siger saa sagtere: Jeg tror det slet ikke. Det er umuligt. Dig, som jeg har stolet paa — haabet paa — vilde sige mere, men griber sig i det og lukker Munden haardt om Ordet. Siger saa tørt og forretningsmæssigt: Hvor meget har du taget?

KNUD

Firehundrede Kroner.

HALLING

Ikke mere?

KNUD

Nej.

HALLING

Ikke før?

KNUD

Nej.

HALLING

Aldrig?

KNUD

Aldrig.

HALLING

Og Pengene?

KNUD

Dem har jeg brugt.

HALLING

Alle firehundrede Kroner!

KNUD

har taget et Par Sedler frem, staar med dem i Haaaden
Jeg har disse 20 tilbage . . .

HALLING

sætter sig

Aa, Gud . . . Strækker rapt Haanden ud efter Sedlerne:
Giv her! Knud giver ham dem. Ved du, hvad du
har gjort, Dreng! — Fatter du den Sorg, du
har gjort mig!

KNUD

bøjer Hovedet i dyb Bevægelse

HALLING

ser det, benytter uvilkaarlig Knuds Bevægelse

Det er altsaa Lønnen! Her sidder jeg — jeg har slidt og slæbt Livet igennem — er blevet gammel af Slid og Slæb. Jeg, der aldrig tænkte paa mig selv, men ofrede alt for jer! Og stakkels Mor, der nægtede sig selv alt, for at I kunde faa det Bedste! Og saa lønner I os med . . . Lader Haanden falde træt ned paa Bordet. Har I da ikke Hjærte i Livet? Ingen Følelse af, hvad I skylder os?

KNUD

næppe hørligt

Jo, jo . . .

HALLING

løfter afværgende Haanden

Jeg kan mærke det . . jeg kan mærke det . . . Ser sig omkring. Og her i dette Hjem, hvor jeg troede Retsind holdt til Huse! Her hvor Mor og jeg trolig har søgt at indprænte jer Respekt for Sandhed, Respekt for Retten, Respekt for Loven. Gav vi jer ikke et Eksempel i vort eget Liv? Hvor ofte undte vi os en Glæde? Saa I os nogensinde give Penge ud til Unytte? Da jeg var i din Alder levede jeg i den yderste Nøjsomhed . . Forsagelse

tør jeg sige. Jeg maatte slide med Timer ved Siden af mit Studium. Sad og læste paa mit Loftskammer, hvor det regnede ned gennem Taget. Jeg maatte løbe rundt om Legater og Understøttelser. Gik i salig Faders aflagte Klæder. Og hver Skilling, jeg møjsommelig fortjente, bragte jeg til Hjemmet, hvor der — Gud skal vide det — var Brug for hver Øre, de kunde faa.

KNUD

Var dét da saa lykkeligt . . ?

HALLING

Livet er ikke Lykke. Arbejde er det. Saa-
dan lærte jeg. I mit Hjem diskuterede man
ikke — man arbejdede. Hver Dag sin Gær-
ning — hver Ting sin Nytte. Ingen Ødslen
med Tid eller Penge. Jeg husker, naar salig
Far røg sin Cigar og gemte Stumpen til næste
Morgen. Og naar salig Mor om Søndagen tog
Fløjlslaget frem, som hun havde baaret i sin
Ungdom. Da jeg begyndte min Forretning,
var hele min Formue — ja, den var netop
saa stor, som den du . . . tohundrede Rigs-
daler . . . firehundrede Kroner, ja. Og dem
havde jeg sammensparet Skilling for Skilling
og havde endda støttet mine Forældre efter
Evne. Det var nu *min* Glæde.

KNUD

sagte

Tiderne skifte, Far.

HALLING

Ja, *tempora mutantur — et nos in illis!*
Min Søn giver ikke Timer — han har sit gratis Ophold i Hjemmet — har eget Værelse med Skrivebord og Chaiselongue — behøver intet at søge og faar sine faste 40 Kr. om Maaneden til Klæder og Lommepenge. Min Datter kan sidde i sin varme Stue med Bog eller Naal og gaa standsmæssig klædt, bekymret for sin Fremtid — med Guds Hjælp. Og hvad har jeg saa til Tak?

KNUD

Maa jeg sige dig et Ord, Far.

HALLING

Du tillader maaske, at jeg taler ud? Tænk dig min Stilling idag — denne Dag, der skulde været en Hædersdag for mig. Hvorledes skal jeg staa overfor Folk . . mine Kolleger . . Offentligheden? Hvorledes skal jeg staa i Fremtiden? Kan jeg pege paa mig selv som Eksempel til Efterfølgelse? Kan jeg nævne mit Hjem, mine Børn med samme trygge Bevidsthed som tilforn? Ser du saa den Sorg, du har gjort mig!

Fatter du den i hele dens grænseløse Rækkevidde?

KNUD

Tror du da ikke, *jeg* er bedrøvet?

HALLING

Jeg skulde maaske ovenikøbet beklage dig?

KNUD

I har vel ogsaa jeres Skyld.

HALLING

Skyld? Vi?

KNUD

Ansvar da.

HALLING

Maaske nu Juraen lærer, at Forældre har Ansvar for Børnenes Forbrydelser?

KNUD

Jeg spørger ikke om, hvad Juraen lærer.

HALLING

Nej, desværre!

KNUD

Tager I ikke jeres Del, naar vi gør jer Ære?

HALLING

Jeg kunde tænke mig et mere passende Tidspunkt for det Spørgsmaal, min Dreng.

KNUD

Hvem var det, der fik mig til at opgive
mit Studium?

HALLING

haanlig

Studium!

KNUD

Det, som jeg havde Lyst til, ja.

HALLING

Mener du, at et Studium skal være Lyst?

KNUD

Hvis nu mit var det.

HALLING

Tror du, mit var det?

KNUD

Saa meget des større Glæde maatte det jo
være for dig, om det var anderledes for mig.

HALLING

Tidsspild var det!

KNUD

Det var min bedste Tid —

HALLING

Et Driverliv med løse Kammerater.

Den gode Borger.

KNUD

Det var mine Venner.

HALLING

Fik du ikke andre i Stedet?

KNUD

ryster paa sit Hoved

Andre . . .

HALLING

De bedste Navne, ja.

KNUD

Men dem, jeg selv havde valgt, dem jeg holdt af — hvem tog dem fra mig?

HALLING

Døgenichte var det, alle til Hobe. Da Knud vil afbryde Ja, Kunstnere, Skriblere og den Slags løse Eksistenser uden Rod og sædelig Alvor. Tror du ikke jeg ved, hvad sligt fører til? Ogsaa jeg har kendt den Slags Venner . . jeg kunde nævne dig Navne . . Navne, som vi dén Gang saa op til, og som nu . . . gør en Bevægelse, der antyder, at noget gaar til Bunds. Derfor søgte jeg i Tide at faa dig ud af det, du havde rodet dig ind i. Derfor valgte jeg for dig.

KNUD

Og *derfor* staar jeg nu her.

HALLING

drejer sig spørgende i Stolen

KNUD

stærkere

Derfor brugte jeg Penge.

HALLING

rejser sig med Hænderne mod Bordet

Derfor . . ?

KNUD

Jeg kunde ikke klare mig. De andre havde altid Penge, jeg aldrig. Jeg vilde ikke staa der latterlig med mine Par Øre. Du forstod mig ikke, naar jeg slog paa det, vilde ikke. Saa laante jeg.

HALLING

Laante? Hvem laaner en Dreng som dig?

KNUD

vender Ansigtet bort, tier.

HALLING

Hvem har laant dig Penge, spørger jeg?
Naa? Naa!

KNUD

Tange.

HALLING

med et Udraab

Tange! Der bliver nogle Øjeblikkes Stilhed. Han stirrer paa Sønnen, mens hans Hjerne i et Nu gennemgaar alt — Mistanken, Anmeldelsen, Sammenstødet af Tanges Uskyld og Sønnens Brøde. Saa lader han sig falde ned i Stolen og mumler, mens hans Haand stryger over Panden: Tange . . . Tange . . . Han føler, idet han hører sig selv sige Navnet, sin Uret — en dyb Skygge af Skyld gaar over hans Ansigt, og han siger famlende, halvt tankeløst, halvt grublende: Men staar da en Fader ganske fremmed overfor sit Barn . . .

KNUD

hen imod ham

Nu kunde jeg sige dig alt, hvad jeg har paa Hjærte.

HALLING

bittert

Hjærte . . . ja, jeg kan mærke det.

KNUD

Der er saa meget, Far.

HALLING

Synes du ikke, du har gjort mig Sorg nok?

KNUD

Jo, jo — men vi fik aldrig talt ud med hinanden. Derfor var det. Du kendte mig ikke.

HALLING

Nej, nej — du har Ret.

KNUD

Men nu, nu idag kunde jeg sige dig alt.

HALLING

Jeg har hørt nok —

KNUD

Forstaa mig, Far!

HALLING

Forstaaet nok —

KNUD

Jeg kunde sige dig saameget du ikke ved, aldrig har vidst om mig og Ellen og alt herhjemme. Saameget som kan faa Betydning for mit Liv fra idag . . . for os alle . . .

HALLING

Gaa ind til Mor —

KNUD

Far . . .

HALLING

Gaa ind til Mor som jeg siger — og bed hende komme.

Knud ind til venstre. Halling staar en Stund og ser sig om i Stuen — Blomsterne, Skrivelserne, Festligheden — som om alt var ham fremmed og ikke vedkom ham. Saa aabnes Døren fra venstre og Fru Halling kommer stiltfærdig ind og gaar hen til ham.

HALLING

Har du hørt det med Knud?

FRU HALLING

Ellen fortalte mig det.

HALLING

Hvad siger du?

FRU HALLING

ser sig raadvild omkring

HALLING

Hvad *siger* du, Marie!

FRU HALLING

Herregud, hvad vil du have, jeg skal sige, Halling?

HALLING

sætter sig

Denne Dag har gjort mig ti Aar ældre.

FRU HALLING

Saa, saa — min Ven.

HALLING

Forstaar du ikke, hvilket Slag det har været for mig?

FRU HALLING

Den stakkels Dreng . . .

HALLING

Men jeg . . . *jeg!*

FRU HALLING

sætter sig trist

Tror du *jeg* er glad, Halling?

HALLING

Alt har jeg gjort for de Børn — det véd jeg — alt. Jeg har arbejdet for dem fra tidlig Morgen til Aften silde. Jeg har givet dem den bedste Opdragelse . . . intet blev sparet . . . ja, hvis jeg havde det mindste at bebrejde mig! Da hun sidder tavs. Har *du* maaske noget at bebrejde mig — ja, sig blot frem — har du — har du?

FRU HALLING

Nej — nej —

HALLING

Og saa paa denne Dag, da det, som jeg gennem hele mit Liv har kæmpet for, skulde

ligesom samle sig in nuce — netop nu, da jeg skulde staa saa absolut uangribelig overfor den store Offentlighed, saa møder min egen Søn frem og fortæller mig, at han har begaaet en i den offentlige Mening vanærende Handling.

FRU HALLING

Saa, saa — min Ven.

HALLING

Og ingen *error* — ingen Vildfarelse. *Dolus*, Marie, *dolus*!

FRU HALLING

Aa Herregud, Herregud —

HALLING

Jeg forstaar det ikke.

FRU HALLING

Nu *er* det jo saadan, Halling.

HALLING

Men hvordan . . . og hvorledes . . . og fra hvem er dette kommet?

FRU HALLING

Ja, ja, ja —

HALLING

Fra hvem, spørger jeg, er dette kommet?

FRU HALLING

tager til Hovedet

Alle de Spørgsmaal, Halling!

HALLING

Jeg har troet paa den Dreng. Det var min kæreste Tanke, at han en Gang skulde træde ind i min Forretning og føre Navnet videre i mit Spor. Jeg søgte at styrke hans Sans for Orden og Økonomi, for Livets realia og holde alle løse Abstraktioner borte. Ja, ja — *jeg* har gjort, hvad jeg formaaede —

Han gør en lille Pavse — vender sig saa om mod hende og siger med dæmpet Eftertryk: Tør du sige det samme, Marie?

FRU HALLING

Hvem tør vel det, Halling?

HALLING

Tør du med Haand paa Hjærte sige dig fri for Skyld?

FRU HALLING

Jeg har elsket den Dreng!

HALLING

Maaske netop derfor.

FRU HALLING

Maa man nu ikke elske sine Børn?

HALLING

Det er jo ikke dét, her spørges om, Marie.

FRU HALLING

fortumlet

Hvad er det da, der spørges om?

HALLING

Har du i *dit* søgt at gennemføre *mine* Principer? Har du haandhævet Hjemmets Orden, dets Økonomi, dets Love? Har du om fornødent med Strængthed krævet Respekt og Lydighed for, hvad jeg ansaa for Ret? Hvo der elsker sit Barn tugter det, ved du.

FRU HALLING

Jeg har aldrig kunnet røre dem.

HALLING

Dér ser du.

FRU HALLING

Du slog dem *nok*, da de var smaa.

HALLING

Aldrig mere end nødvendigt.

FRU HALLING

Jeg vilde have, at de skulde holde af mig.

HALLING

Vil du dermed sige, at Børnene ikke holder af mig? Da hun ryster paa Hovedet uden at svare: Jeg spørger, om du dermed vil sige, at Børnene ikke holder af mig?

FRU HALLING

Vist gør de saa, Halling.

HALLING

Ja, man ved jo snart ikke —

FRU HALLING

Saa — saa —

HALLING

Jeg har . . . ja, jeg har holdt af den Dreng. Jeg syntes, jeg saa noget af mig selv gaa igen i Knud, noget af salig Far ogsaa, i Væsen og Holdning. Hvis han var kommet til mig og havde betroet mig, hvordan det var fat! Hvis han aabent og ærligt havde sagt: Far, jeg maa have de Penge — tror du saa, jeg havde sagt nej?

FRU HALLING

stille

Men hvorfor kom han ikke, Halling?

HALLING

Hvorfor? Ser paa hende — siger saa lidt famlende: Hvorfor . . ? Pludselig Hvorfor kom han ikke til *dig*?

FRU HALLING

Saa, saa.

HALLING

Det var jo *din* Dreng —

FRU HALLING

Ja, ja —

HALLING

Altid Mor . . . Mors Dreng!

FRU HALLING

Herregud, ja.

HALLING

Og hvad har du saa til Tak?

FRU HALLING

Hvem tænker paa dét?

HALLING

Du burde jo have kendt ham. *Du* burde have vidst, hvordan det var fat. Kom han til dig, da han var i Bekneb? Betroede han dig, hvad han ikke mente at kunne betro mig?

Dér ser du bedst selv, hvad al den Kærlighed har nyttet, som du bestandig talte om, naar jeg fordrede Lydighed.

FRU HALLING

Aa, Gud — Kærlighed, Halling . . .

HALLING

spottende

Ja, Kærlighed, Kærlighed?

FRU HALLING

Det, som du aldrig rigtig har vidst, hvad var.

HALLING

Aldrig har vidst?

FRU HALLING

Tænk blot paa dit Hjem —

HALLING

Det var andre Tider.

FRU HALLING

Men *nu . . . her hjemme . . .* ? Jeg kunde have givet de Børn ti Gange mere, hvis ikke du havde stillet dig imellem.

HALLING

Jeg!

FRU HALLING

Ja, for du havde ikke ret meget at give af.
Og derfor taalte du ikke, at andre gav mere.

HALLING

Jeg! Taalte *jeg* ikke! Jeg der aldrig for-
langte saa meget som saa for mig selv.

FRU HALLING

Ja, i Klæderne, Halling — og den Slags.
Men . . . lægger Haanden paa sit Bryst.

HALLING

Og dét siger du, Marie.

FRU HALLING

Ja, dét siger jeg, Halling.

HALLING

Og alle de mange Aar? Den Tid vi selv
var unge?

FRU HALLING

Aa Gud, unge . . . Halling. Sagde du mig
ikke tit, at din Far havde taget det bedste af
din Ungdom . . .

HALLING

bøjer sit Hoved

Lad salig Far hvile i sin Grav.

FRU HALLING

Og *min* . . . ryster træt paa Hovedet.

HALLING

Din . . ? Da hun ikke svarer: Hvad mener du med din, Marie?

FRU HALLING

tøvende

Det er saa svært at sige. Vi talte jo aldrig om de Ting, Halling. Her var jo altid saa fuldt op at gøre, saa med det ene og saa med det andet. Men du vilde have det saadan . . . da han vil afbryde . . . jo, min Ven, saadan vilde du have det. Og saa blev det, som du vilde — jeg passede mit, og du passede dit. Men alt det, der ligesom skulde have været imellem os og samlet os allesammen herhjemme — det glemte vi vist paa Vejen, Halling.

HALLING

Glemte?

FRU HALLING

Jeg for mit — og du for dit.

HALLING

Men er da pludselig alting anderledes? Kender jeg ikke mere mit Hjem — min Hustru — mine Børn? Jeg spørger dig, Marie? Staar jeg da pludselig fremmed midt iblandt jer? Det er jo Vanvid, Marie, Vanvid! Alt det, jeg byggede op, møjsommeligt, Sten for Sten gennem Aarene, gennem hele mit Liv — falder det sammen som et Korthus?

FRU HALLING

Saa saa, min Ven.

HALLING

Min Søn staar her paa dette Sted og siger,
 at jeg, hans egen Fader, ikke kender ham.
 Jeg selv staar her og spørger, om det er *min*
 Søn, *min* Dreng, der har gjort al min Tro og
 mit Haab til Skamme. Min Datter vil bort
 — hjemmefra — ind i en Stilling dybt under
 hendes Vilkaar. Jeg forstaar hende ikke ...
 hun forstaar ikke mig ... hun *vil* det blot
 ... *vil* det ...

FRU HALLING

Ungdommen, Halling —

HALLING

med løftet Haand

Ja, Ungdommen, Ungdommen!

FRU HALLING

Den vil sit, som du vilde dit.

HALLING

Men jeg — og du, Marie? Var da alting
 Løgn ... vort Hjem ... vort Liv ... denne
 Dag?

FRU HALLING

hen til ham

Saa, saa — min egen Ven.

HALLING

tager hendes Haand

. . . Stræbte vi ikke sandt og redeligt? Svar mig, Marie, svar mig —!

FRU HALLING

ser tavs paa ham. De bøjer begge deres Hoved og sidder nogle Øjeblikke i Stilhed. Saa aabner Ellen Døren fra venstre og kommer ind.

ELLEN

Mor — Konsulen og Margit er inde.

FRU HALLING

rejser sig — glatter paa sig

Ja, ja — nu kommer jeg.

HALLING

Et Øjeblik, Marie. Han gaar hen til dem og siger dæmpet og besværligt: Marie . . . Ellen . . . i denne Sag med Knud maa Hjemmet staa sammen. Intet af dette maa vides. Ellen ser paa Moderen, som bøjer Hovedet i Tavshed. Naar Assessoren kommer her om lidt, siger jeg ham, at den Mand, vi havde mistænkt, er uskyldig — der vil da intet ske. Skulde der fra nogen Side blive spurgte om Pengene, saa har vi fundet dem — de havde skjult sig — forstukket sig . . . med stærkere Eftertryk — *jeg personlig* har fundet dem i Blidstrups Pult — saa er der ingen, der vil tvivle. Forstaar du mig Marie? Du ogsaa,

Ellen? Han retter sig med et Par smaa faste Ryk og vender sig saa for at gaa mod Døren. Ellen, som under hans Ord er gaaet urolig fra Sted til Sted i Stuen, gaar hen imod ham

ELLEN

Far —

HALLING

stanser

Ja?

ELLEN

Giver du mig saa den Plads, du véd?

HALLING

Lad nu det vente, Ellen.

ELLEN

Det kan jeg ikke.

HALLING

Imorgen —

ELLEN

Jeg *kan* ikke blive her hjemme. Hører du, Far! Nu maa jeg bort.

HALLING

efter en kort Stilhed

Du skal faa din Vilje.

ELLEN

løfter Hænderne mod Brystet med et befriet Udraab.

HALLING

Gud give, du aldrig maa fortryde.

ELLEN

Fortryde! Faar Øje paa Moderen, der staar og stirrer
ensomt ud i Stuen — hen til hende Mor . . .

HALLING

behersket, fast

Kun ét: Intet af, hvad her er sket, skal
kunne mærkes. Idag er her Glæde i Huset . . .
Han gaar rank mod Døren til Lejligheden, aabner den og udbryder
højt og oprømt: Kære Ven —!

Generalkonsul Lunding ind. Efter ham Margit.

LUNDING

Godmorgen, gamle Dreng, og til Lykke med
det!

MARGIT

Til Lykke, Svigerfar.

LUNDING

til Fru Halling

Naa, lille Fru Halling — her er sku da
Fest, kan man mærke.

FRU HALLING

Tak, Tak . . .

LUNDING

klapper hende paa Skulderen

Ja, græd De bare. De kan sku sagtens være
glad. Hen til Halling.

MARGIT

Til Lykke, Svigermor. Til Lykke, Ellen.
Hvor du ser glad ud!

ELLEN

Det er jeg ogsaa, Margit. Er Knud inde?

LUNDING

betydningsfuldt

Gehejmeraaden har bedt mig og Assessor
Brinck være her Kl. 11.

FRU HALLING

Men Gud, Børn, saa maa vi jo . . . Ellen . . .
Margit . . .

MARGIT

stanser hende — viser Dagens Blade

Se engang, Svigermor! De staar sammen — Ellen
gaar stille ind til venstre.

LUNDING

Naa, Halling, nu falder sku snart Beløn-
ningen.

HALLING

Tror du, jeg tænker paa sligt?

LUNDING

Hvad Fanden skulde du ellers tænke paa?

HALLING

Der er andet, kære Lunding — indre Spørgs-
maal . . .

LUNDING

Kommer der ikke.

HALLING

... Om man ogsaa er den rette Mand.

LUNDING

Hvem spørger om Manden, naar han først har Titlen. Den kan vel ogsaa falde paa et ordentligt Menneske. Der er sku da Undtagelser.

MARGIT

med Bladene

Se engang, Svigerfar. Og nu skal du blot høre:

«I Overretsprokurator Halling hilser vi idag en af Landets virkelig betydelige Mænd, som gennem et langt og opofrende Liv har virket til Gavn og Ære for Folk og Land —»

LUNDING

peger

Og Billede, kære!

MARGIT

Og hør saa her: «Gennem Forbindelsen mellem det Lunding'ske og det Halling'ske Hus borger vi for en fortsat Trivsel for disse tvende ansete Slægter —»

FRU HALLING

Kom nu, mit Barn.

MARGIT

læser videre

«— den smukke Frøken Margit Lunding og den unge haabefulde Knud Halling —» løber ind til venstre nej, nu skal du høre, Knud! Fru Halling gaar langsomt efter

HALLING

Ord . . . Ord!

LUNDING

Lad os takke vor Gud for den hæderlige Presse. Den koster os jo nok *noget* mellem Aar og Dag. Men saa viser den det sku ogsaa i Gerningen.

Det banker paa Døren til Forkontoret. Hansen kommer forsigtig ind.

HANSEN

Godmorgen. Maa jeg ønske Overretsprokuratoren til Lykke.

HALLING

hen imod ham

Tak, Tak — — kommer De fra Vidneførselen?

LUNDING

De klarede den vel tykt, Hansen?

HANSEN

Jeg kom slet ikke til at vidne. Sagen faldt bort.

HALLING

Faldt bort!

HANSEN

Hr. Tange mødte ikke.

HALLING

Mødte Tange ikke?

LUNDING

Saa er den vunden pure, kære!

HALLING

urolig mod Hansen

Tange mødte ikke?

LUNDING

Der er sku da endnu Retfærdighed til i gamle Danmark.

HALLING

bruser op under Presset af sin Uro

Hvad ved du om Retfærdighed!

LUNDING

Hvad mener du!

HALLING

Ingenting . . Ingenting . . .

LUNDING

Det manglede sku ogsaa bare. Gaar hurtig mod Døren til venstre. Det maa de andre høre . . . ind med Nyheden paa Læberne.

HALLING

Der er da vel ikke sket noget, Hansen?

HANSEN

Hvordan, med Forlov?

HALLING

Noget med Tange . . noget . . noget galt?

HANSEN

Jeg ved skam ikke — men jeg mødte Assessoren her paa Trappen.

HALLING

Her?

HANSEN

Ja. Med en Hovedbøjning mod Forkontoret Han sidder derude.

HALLING

Saa lad ham komme . . nej vent — hør, Hansen . . nej, bed ham blot komme . . men vent derude — jeg har noget — har maaske noget at sige Dem . . . Da Hansen staar forventningsfuldt stille, siger han med en utaalmodig Haandbevægelse mod Døren ja, ja —!

Hansen gaar hen og aabner Døren for Assessoren. Gaar selv ud og lukker Døren efter sig.

ASS. BRINCK

Kære Hr. Overretsprokurator, hjærtelig til Lykke!

HALLING

Tak — Tak —

ASS. BRINCK

forjættende

Gehejmeraaden har bedt mig være her tilstede Kl. 11.

HALLING

Ja — ja —

ASS. BRINCK

Det var saamænd med Nød og Næppe, at jeg fik ekspederet Hr. Tange.

HALLING

Ja, der er vel intet sket?

ASS. BRINCK

Skal vi ikke gemme ham til siden, kære Overretsprokurator.

HALLING

Der er vel intet sket?

ASS. BRINCK

sætter sig

Han nægtede. Selvfølgelig.

HALLING

sætter sig ligeledes — aander lettet

Selvfølgelig, ja — ja —

ASS. BRINCK

Men vi kender jo Visen. Har taget et Stykke
Papir frem, som han lægger paa Bordet Og vi havde jo
Gudskelov dette.

HALLING

Hvilket?

ASS. BRINCK

Da han ikke vilde bekende de 400 Kroner —

HALLING

rejser sig

Hvad saa!

ASS. BRINCK

Saa saa' jeg mig nødsaget til at gøre Brug
af Tilstaaelsen her peger paa Sedlen paa Bordet det
gamle Tyveri.

HALLING

Menneske!

ASS. BRINCK

Ja, paa det er han foreløbig anholdt.

HALLING

Anholdt!

ASS. BRINCK

Resten kommer saa ganske af sig selv.

HALLING

Menneske . . Menneske . . ved De, hvad De har gjort!

ASS. BRINCK

Her er jo mere end Grund nok til at straffe.

HALLING

Han maa *ikke* straffes, hører De, det maa ikke ske. Det var ikke min Mening . . det sagde jeg Dem. Vi skylder ham det . . han maa reddes. Ellers er han ødelagt for Livet!

ASS. BRINCK

Fat Dem dog, kære Overretsprokurator.

HALLING

Det *maa* ikke ske!

ASS. BRINCK

Med al Respekt for Deres gode Hjærte med et Skuldertræk Retten maa nu gaa sin Gang.

HALLING

Retten!

Hansen har aabnet Døren til Forkontoret.

HANSEN

Undskyld —

HALLING

Hvad vil De?

HANSEN

Telefonen —

HALLING

Hvad er der? Hvem er der?

HANSEN

Det er Assessoren — fra Retten.

ASS. BRINCK

til Halling

Undskyld — jeg bad dem ringe, hvis der var noget.

Assessoren gaar ud i Forkontoret — Hansen efter — Dørene bliver staaende aabne. Hansen rækker Assessoren Telefonen henne ved Pulten. Halling er bleven staaende sammensunken og ubevægelig midt paa Scenen. Saa høres pludselig Assessorens Stemme højt og skarpt ved Telefonen *Hvad siger De? Hvad?* Halling retter sig lidt, lyttende. *Tange!* Halling gaar et Par Skridt hen mod Døren. Herregud — Halling ser sig forvirret om, som anede han ondt — rykker for hver Sætning nærmere Døren. Ja — Stakkel — — men vi har jo kun gjort vor Pligt. Ja. Ja. Farvel. Halling staar nu helt henne ved Døren, stiv af Angst. Da Assessoren atter er kommet ind og har lukket Døren efter sig, spørger:

HALLING

kort og hastigt

Hvad er der sket?

ASS. BRINCK

med Haanden paa hans Skulder

Det var altsaa *dog* ham, som jeg sagde.
Han har dømt sig selv.

HALLING

Dømt?

ASS. BRINCK

Tange har hængt sig i Arresten.

Halling tumler tilbage. I samme Nu aabnes Døren fra Lejligheden. Han løfter sit Ansigt og stirrer stift imod den, støttet mod Skrivebordets Plade, hvid og ubevægelig. Assessoren staar ved hans Side. Ind ad Døren træder Gehejmeraaden, for hvem Lunding bukkende har aabnet Døren. Gehejmeraaden gaar under dyb Stilhed hen mod Halling, mens Lunding følger.

GEHEJMERAADEN

Jeg har tilladt mig at give Møde paa denne Dag som en Slags Udsending fra det Samfund, af hvilket De er et saa udmærket Medlem. Jeg har ønsket, at Deres tvende Medarbejdere hilser mod Lunding og Assessoren, der bøjer sig bukkende skulde være tilstede i denne Stund. Vel ved vi alle, at ethvert Liv og enhver Gerning bærer Lønnen i sig selv — i Samvittighedens lykkelige Ligevægt og i Tilliden til Menneskehedens og Retfærdighedens Sejr. Men Samfundet har ønsket at give Dem *sin* Belønning for Deres Arbejde i dets Tjeneste. Gaar nærmere. Jeg har da herved den Ære —

HALLING

synker sammen

Jeg kan ikke mere . . det er for meget . .
for meget . .

GEHEJMERAADEN

med Haanden paa hans Skulder, dæmpet og alvorligt

Vist ej, min gode . . *Etatsraad* Halling. Livet
er retfærdigt. Det giver som oftest Enhver af
os, hvad vi fortjener.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL ♦ NORDISK FORLAG

HENRI NATHANSEN

SOMMERNAT

FORTÆLLING

3 Kr.

DEN FORBUDNE FRUGT

TRE FORTÆLLINGER

4 Kr.

FLODEN

ROMAN

5 Kr.

MOR HAR RET —

KOMEDIE I TRE AKTER

2 Kr.

